

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v tistih 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerkljami, razmnožen na ciklostilu. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni 'Dobrodob' v Govcu pri Gorenji Trebuli, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni 'Slovenija' pod Vojškimi pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobodjenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasedenih Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040/7796600

GORICA - Drevored 24 maggio 1 - Tel. 0481/533382

CEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432/731190

1500 LIR POSTNINA PLAČANA V GOTOVNI SPED. IN ABB. POST. GR. 1/50%

Plačilo cestnin s kartico **BANCOMAT**

pri tistih avtocestnih postajah, kjer je izpostavljen znak FAST pay, je hitro in enostavno.

BCIKB BANCA DI CREDITO DI TRIESTE TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

SREDA, 31. JANUARJA 1996

Utrditev sredine udarec desnici

BOJAN BREZIGAR

Včerajšnja politična kronika je bila v Sloveniji nadvse živahna: državni zbor je razpravljal o razrešitvi ministra Tajnikarja; Tajnikar je z ostalimi tremi ministri Združene liste odstopil; vsi so govorili, tako v parlamentu kot na tiskovnih konferencah, ki jih je bilo ogromno. Vendar je bilo za nas, ki smo navajeni ostrih političnih polemik, ki so značilne za italijanske stranke, vse na se kar dostojni ravni in iz velikega števila tiskovnih sporočil, ki so se stekala v uredništva, ni bilo zaznati velike nervoze, pa tudi ne velikega presenečenja ali razburjenja. Bilo je sicer nekaj besednega obračunavanja med Združeno listo in predsednikom vlade Drnovskom, predvsem o tem, kdo je prvi prekršil koalicijsko pogodbo, vendar je tudi to sodilo v normalno dialektiko med političnimi strankami. To pač sodi zraven, še zlasti, če pomislimo, da bodo letos parlamentarne volitve in da stranke očitno pripravljajo startne pozicije za volilno kampanjo.

Edini, ki se je ob dogajanjih zadnjih dni razburil, je bil voditelj slovenske opozicije Janez Jansa. Včeraj je na tiskovni konferenci povedal, da bi morali iz vlade izstopiti krščanski demokrati in ne združena lista. Po njegovem mnenju je bil ta izstop načrtovan in je zavrl nastajanje homogene opozicijskega tabora.

Razumljivo je, da Jansi dogajanja zadnjih dni ne ustrezajo, saj so dejansko utrdila pozicijo krščanskih demokratov v vladi in torej njihov obstanek v koaliciji. Se v manjši meri mu ustreza dejstvo, da je Združena lista prešla v opozicijo s socialno motivacijo podpore upokojencem, kajti na to problematiko je igral tudi sam, kar je včeraj potrdil s trditvijo, da njegova stranka v celoti odraža socialdemokratska načela.

Dejansko pa se je v slovenski politiki zgodilo nekaj dokaj enostavnega. S pozicioniranjem nove vlade v sredini političnega prostora je Drnovšek v bistvu izničil poskuse, da bi na volitvah prišlo do ostre konfrontacije med dvema blokoma, ki bi si bila ne samo programska, ampak tudi politično nasprotna in pri katerih bi v volilni kampanji preteklost verjetno nadkrilila prihodnost. Jansa pravi, da je bilo to narajeno načrtno. Ne vemo, ali ima prav. Če pa ima prav s tem samo priznava sedanjemu premieru in svojemu tekmecu res veliko spretnost in politično sposobnost.

Še živa zamisel o Igrah brez meja

CELOVEC - Ceprav je bila poražena v tekmi za ZOI leta 2002, ideja o »igrah brez meja« ni zatonila. Vse kaže, da bodo Koroška, Slovenija in Furlanija-Juljska krajina predložile zvojo kandidature za Zimske olimpijske igre leta 2006. O tem bodo govorili na seji kontaktnega odbora v sredini februarja, s promocijo pa naj bi začeli ob svetovnem smučarskem prvenstvu v Sierrri Nevada.

Na 4. strani

Slomškov trg v Podreccovi viziji

MARIBOR - Enajstčlanska ziriža je kot najustreznejšo rešitev za preureditev Slomškovega trga v mariboru izbrala elaborat, ki ga je s svojimi sodelavci pripravil arhitekt tržaškega rodu Boris Podrecca. Po tem projektu bo Slomškov trg dobil novo vsebino v s tem tudi novo vlogo v mestni strukturi. Na njej bo tudi Fontana miru, ki naj bi jo ob svojem obisku blagoslovil papež Janez Pavel II.

Na 4. strani

CRT Banca o svojih uspehih

TRST - Tržaška hranilnica CRT Banca je zadovoljna z lanskoletnim poslovanjem in odpira svojo dejavnost predvsem proti vzhodu. To so predstavniki banke povedali včeraj na tiskovni konferenci, na kateri so orisali dejavnost banke v lanskem letu, ceprav izračuna dobička se niso pripravili. Govor je bil tudi o razširitvi delničarstva in o sodelovanju z vzhodnoevropskimi tržisci, med katerimi so tokrat veliko pozornost namenili predvsem Hrvaski.

Na 9. strani

LJUBLJANA / Z Odstopom štirih ministrov

ZLSD od včeraj ni več članica koalicije

V DZ razprava o ministru Tajnikarju

LJUBLJANA - Včeraj je državni zbor razpravljal o predlogu Janeza Drnovška za zamenjavo ministra za gospodarske dejavnosti Maksa Tajnikarja. Po Drnovškovi razpravi, v kateri je navedel razloge za Tajnikarjevo zamenjavo, je prišel do besede tudi sam ministar, ki je dejal, da za nastali položaj ni pripravljen prevzeti celotne krivde nase, ampak je zanj obtožil posamezna ministrstva, vlado kot celoto ter državni zbor. Glavni razlogi za neuspešno sanacijo gospodarstva so po Tajnikarjevem mnenju pomanjkljivi zakonski okvirji in premajhna sredstva za investicije. Zaradi nastalih okoliscin, in ne zato, ker bi delal napake ali pa bil nesposoben, je minister menil, da ni več primeren partner za delo v vladi, zato je premieru Drnovsku

podal odstopno izjavo. Tajnikarju je včeraj potekel ministrski mandat, vendar bo to delo opravljal do imenovanja novega ministra za gospodarske dejavnosti.

Ministri Združene liste social demokratov Rina Klinar, Rado Bohinc in Sergij Pelhan so včeraj tudi formalno pisno predsedniku vlade dr. Janezu Drnovšku ponudili svoje odstopne. Razloge za odstop in prerez svojega dela pa so predstavili na novinarski konferenci stranke. Kot je pojasnil tajnik ZLSD Dusan Kumer, se je predsedstvo stranke za tak korak odločilo, ker je ugotovilo, da je vladna politika vse manj naklonjena pomoci manj uspešnim gospodarskim subjektom in da zanemara socialne vidike življenja.

Na 14. strani

ITALIJA / Tretji krog na kvirinalu

Danes odločilni dan za rešitev politične krize

Predsednik Scalfaro bo zaključil posvetovanja s strankami - Predčasne volitve ali nova vlada?

RIM - Predsednik republike je včeraj zacelel tretji krog posvetovanja za rešitev krize. S Scalfarom so se srečali predstavniki manjših strank, na prvem mestu Unione Valdotaie in Südtoriler Volkspartei, danes pa se bodo posvetovanja zaključila, ko bodo na Kvirinalu stopili »veliki kalibri« italijanske politike.

Danes zvečer bo torej Scalfaru jasno, ce bo lahko poveril mandat za sestavo nove vlade ali pa bo moral razpisati predcasne volitve. Včerajšnji komentarji so večinoma podpirli prvo varianto: obstajala naj bi resna možnost sestave vlade širokega zavezništva, v okviru katere naj bi pripravili reformo italijanskega institucionalnega sistema. S tega vidika izgleda osamljena zahteva-desnice po uvedbi mocnega predsedniškega sistema, ki ga levasredina odklanja, od katerega pa se je ogradil tudi center Berlusconijevega zavezništva.

Na 2. strani

POŽAR V BENETKAH / Kljub hitremu posegu gasilcev

Od opernega gledališča La Fenice ostali le zidovi

Kot mitološki ptič feniks, naj bi gledališče vstalo iz pepela

BENETKE - Benesko operno gledališče La Fenice je bilo včeraj le kadece se pogorišče, ki so ga nadzorovali gasilci po mucnem in nemočnem nočnem boju z ognjeno stihijo. Prvi dim so opazili predsončnim ob 21. uri. Kljub takojšnjemu posegu gasilcev pa požara niso uspeli omejiti, tako da so od tega leta 1792 zgrajenega poslopja ostali le zunanji zidovi. V požaru ni bil k sreči nihce ranjen, prav tako se po zaslugi gasilcev ni razširil na druga poslopja.

Gledališče La Fenice je dozivelo podobno usodo že leta 1836, ko pa so ga v enem letu obnovili. Nekaj podobnega naj bi se zgodilo tudi sedaj, saj od vsepovsod prihajajo solidarostne izjave in napovedi o finančni pomoci tudi iz tujine, tako da je na sinocni izredni občinski seji zupan Cacciari izjavil, da bo La Fenice kot mitološki ptič feniks vstal iz pepela, tako da bodo lahko v treh letih gledališče obnovili.

Na 3. strani

Grčija in Turčija na robu spopada

ATENE, ANKARA - Zaradi nepomembnega egejskega skalnatega otoka, ki mu Grki pravijo Imia, Turki pa Kardak, je prislo v zadnjih urah do izredne napetosti med Atenami in Ankarom. Obe državi si lastita suverenost nad temi skalami, kjer živijo le zajci in redke koze. Grčija je na otok poslala devet komandosov in dvanajst vojnih ladij, ker naj bi neki turski helikopter kršil grški ozemeljski prostor nad tem skalnatim otokom, ki se nahaja le stiri milje od grške obale. V odgovor je Turčija proti otoku poslala neko fregato, dva raketna colna in dva patroljna colna.

Na 13. strani

DANES V PRIMORSKEM DNEVNIKU

Bekeš jutri v Rimu

Novi slovenski veleposlanik v Italiji bo jutri nastopil novo delovno mesto v Rimu. Nasledil bo Marka Kosina, ki je lansko leto odstopil.

Stran 2

Na KZ o regulacijskem načrtu

Na pobudo Kmečke zveze so se srečali slovenski občinski svetovalci in predstavniki kmečkih stanovskih organizacij; le-ti so predstavili pripombe k tržaskemu regulacijskemu načrtu.

Stran 5

Težave zaradi močne burje

Burja je včeraj v Trstu povzročila precej nevsečnosti in celo prisilila francosko letalonosilko, da je spet odplula na odprto morje.

Stran 6

Igra za učence obeh narodnosti

Slovenski in italijanski učenci sledijo v teh dneh v Gorici gledališki igri, ki jo je zanje pripravilo SSG.

Stran 8

Krasovke napredovale v B ligo

Mlada namiznoteniska vrsta Krasa je iz zenske C1 lige napredovala v B ligo, v kateri pa ze nastopa ena zgoniska ekipa.

Stran 16

ITALIJA - SLOVENIJA

Veleposlanik Peter Bekeš bo nastopil 1. februarja

LJUBLJANA - Novi veleposlanik Republike Slovenije v Rimu Peter Bekeš (na sliki) (bo prevzel svojo novo funkcijo 1. februarja letos. Zunanje ministrstvo ob tej vesti dodaja kratek življenjepis novega slovenskega diplomata, v katerem navaja:

Peter Bekeš se je rodil leta 1946 v Celju. Maturiral je leta 1965 na gimnaziji v Kopru. Po diplomni na pravni fakulteti v Ljubljani leta 1970 je delal kot pripravnik na okrožnem sodišču v Kopru in se istega leta vpisal na podiplomski studij pravno-političnih znanosti na pravni fakulteti v Ljubljani. Pravosodni izpit je opravil leta 1992, magistrski izpit pa leta 1975.

Bekeš je bil po letu 1972 svetovalec Ustavnega sodišča SR Slovenije, kasneje je bil zaposlen na tedanji Republiški konferenci SZDL na področju ustavne ureditve in varstva okolja, od leta 1980 do 1983 pa na takratnem republikanskem sekretariatu za pravosodje, upravo in proračun. Po dveh letih dela svetovalca za ustavna vprašanja na predsedstvu Republike Slovenije je leta 1985 prevzel vodenje Mednarodnega centra, kjer je v sodelovanju s številnimi domačimi in tujimi znanstveniki sodeloval v pripravi kritičneanalize delujočega sistema socialističnega samoupravljanja in pri pripravah za prehod v demokratično ureditev. Kot poslanec prve demokratično izvoljene skupščine je sodeloval pri oblikovanju in zavarovanju demokratične slovenske državnosti. Bil je član komisije za mednarodne odnose in predsednik komisije za ndzorstvo nad zakonitostjo dela VIS. Na visoki upravni soli univerze v Ljubljani predava od leta 1990, od leta 1992 pa je član izpitne komisije za pravosodne izpite in strokovne izpite za upravne delavce na predmetnem področju ustavne ureditve, organizacije uprave in pravosodja.

Peter Bekeš je v soavtorstvu z doc. Rakocevičem izdal knjigo Državna uprava (1994), objavil je več studij in predstavil več referatov na temo reform državne uprave, vpliva tranzicije na delovanje državne uprave in uveljavljanja slovenske državnosti na mednarodnih strokovnih in znanstvenih sestankih doma in v tujini (Bologna, Milano, Lyon, Trst, Oxford, Barcelona). V okviru programa TEMPUS pa je predaval na univerzi v Liverpoolu in na Caledonski univerzi v Glasgowu.

POLITIKA / SREČANJA NA KVIRINALU

Danes zaključek posvetovanj: bo tudi podelitev mandata?

Možna imena so Dini, Amato, Ciampi in Scognamiglio

RIM - Danes bo predsednik republike Oscar Luigi Scalfaro zaključil tretji krog posvetovanj in izjave ob zaključku večerajsnjih pogovorov, kakor tudi razni komentariji so sinoči dajali vtis, da se je italijansko politično nihalo spet premaknilo in sicer stran od predcasnih volitev.

Se zlasti pomemben je »pritisk« v to smer s strani središnih strank Berlusconijevega desnosredinskega zavezništva. Rocco Buttiglione se je ob zaključku vodstva CDU jasno ogradil od Finijeve strategije: »Politične sile so dosegle zrelost, ki omogoča predsedniku Scalfaru, da poveri mandat za sestavo nove vlade,« medtem ko bi bila »huda napaka, če bi iz strankarskih interesov onemogočili sporazum o reformah«.

Podobno stališča kot center desne sredine zastopa tudi center leve sredine. Gerardo Bianco, tajnik Ljudske stranke, odklanja takojšnje volitve, se zavzema za dogovarjanje o reformi institucij in bo zato danes predlagal predsedniku republike, naj potrdi Dinija na celu vlade premirja, ki naj upravlja italijansko predsedstvo Evropske unije, predvsem

pa proces reforme, za katero se Bianco zglede po nemškem sistemu parlamentarnega kanclerstva in močne regionalizacije drzave.

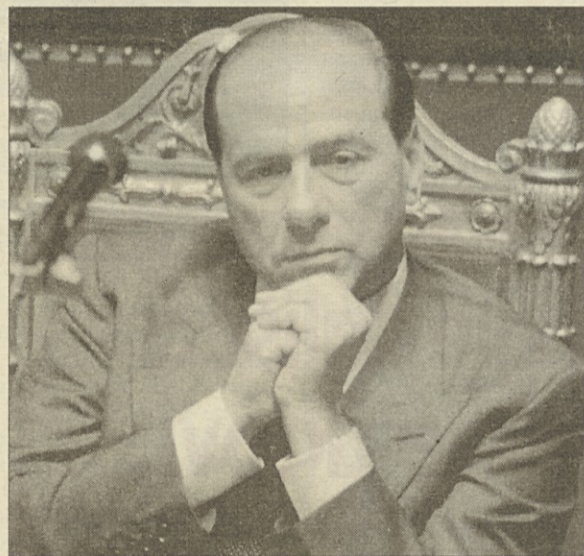
Zahteva po reformi v nasprotno smer, ki naj torej uvede močno predsedniško vlado, je potemtakem osamljena v okviru Nacionalnega zavezništva, podpira pa jo del Forze Italia - Berlusconi se ni popolnoma izjasnil svojega stališča - Mario Segni, Marco Pannella in nekaj manjših političnih sil desnice. Na levi pa sta se predsednik in podpredsednik reformistov Luigi Berlinguer in Gianni Mattioli javno opredelila za reformo volilnega sistema, ki naj zagotovi stabilno večino in vlado, obenem pa tudi pluralnost parlamentarnih predstavnikov.

Danes se bo Scalfaro srečal s predstavniki pomembnejših strank. Če je spet bolj verjetno kot pred časom, da bo na koncu srečan poveril mandat, je pa se zelo vprašljivo ime morebitnega novega predsednika vlade: v igri je se vedno Dini, pa tudi nekdanja predsednika Amato in Ciampi ter predsednik senata Scognamiglio.

CATANIA / PROCES ZARADI POŽARA STANDE

Berlusconi: mafija nas ni izsiljevala

CATANIA - Silvio Berlusconi je včeraj zanikal, da bi Standa karkoli plačala mafiji: »Ceprav se zdi čudno, vendar nismo dobili denarnih zahtev in če bi jih dobili, bi vse prijavili pristojnim oblastem.« Dodal je se, da se je ukvarjal izključno s strateškimi izbirami, ne pa z upravnimi vprašanji. Na kratko je se orisal strukturo Fininvesta, ki »ima 30 tisoč uslužbencev, 12 tisoč milijard prometa in vsak dan plačuje dve milijardi lir davkov.« Dodal je se, da je Standa od leta 1978 prijavila 50 požarov, vandalskih dejanj, bojkotov, kraj. Samo zaradi kraj imajo na leto okrog 60-70 milijard lir skode, »kar je vsega obsojanja vredna realnost tistih, ki vlagajo v Italiji.« Zanikal je tudi, da bi se bil Dell'Utri tajno pogajal z mafijo, da bi si zagotovil njeno »varstvo«, kot trdi skesanec Maurizio Avola.

Berlusconi je včeraj pričal na procesu

»Orsa Maggiore«, na katerem sodijo 169 domnevnim članom klana Nitte Santapaola. V ospredju je bil požar, ki je 18. januarja 1990 povsem unčil sedež Stande v Catanii in povzročil več kot 14 milijard lir skode. Odgovornost za požar si je prevzel skesanec Claudio Severino Samperi, ki je razkril, da se je vrh klana Santapaole odločil za tega in druge atentate proti Standi v pokrajini Catania: »Okrog grupe Berlusconi so hoteli imeti požgano zemljo in jo prepričati, da plačuje "mafijski davek".« Mafija je tudi hotela prisiliti Stando, da bi po vsiljenih cenah kupovala prehranske izdelke, in sicer pri podjetjih, ki jih je sama mafija imela pod kontrolo. Po mnenju javnih tožilcev pa dejstvo, da velike podjetniške grupe, kot Fininvest in Fiat, vztrajno odklanjajo sodelovanje s sodnimi oblastmi, le potrjuje ustrahovalno moč, ki jo ima mafija.

SODNA KRONIKA / PROCES CURTO

Cusani spet napada Antonia Di Pietra

Poslužil naj bi se lažne dokumentacije

BRESCIA - Sergio Cusani, finančnik, ki so ga na procesu Enimont obsodili na šest let ječe, se je včeraj na drugi sodni obravnavi silovito zagnal proti sodniku Antoniu Di Pietru. Obtožil ga je, da se je pri dokazovanju njegovih krivd posluževal lačnih bančnih dokumentov.

Cusani je na procesu proti nekdanjemu namestniku milanskega sodišča Diegu Curtòju zahteval, naj sodišče sprejme kot dokazno gradivo tudi dokumente, ki si jih je preskrbel po procesu, iz katerih naj bi izhajalo, da je bila Di Pietrova obremenilna dokumentacija lažna. Sodišče je njegovo zahtevo zavrnilo.

Cusani s tem očitno ni

Sergio Cusani

bil zadovoljen, zato je najavil, da bo morda spet zahteval začetek preiskave proti Antoniu Di Pietru, javnemu tožilcu na procesu Enimont. To je enkrat že storil, ko je obtožil sodnika zalitve in izkoriščanja javne

Antonio Di Pietro

funkcije, a vso zadevo je sodnica za predhodne preiskave Anna Di Martino arhivirala. Cusani trdi, da je Di Pietro vedel za ponaredbo bančne dokumentacije, a jo je kljub temu učinkovito izrazil na procesu.

FIRENCE / PROCES PACCIANI

Novo odprtje obravnave je zelo verjetno

FIRENCE - Vse verjetneje je, da bo ponovno delno odprta obravnava na prizivnem procesu proti Pietru Paccianiju zaradi osmih dvojnih umorov; tozadevno zahteva bo sodišče proučilo jutri, danes pa bo proces prekinjen.

Po zaključku drugega zasliševanja, ki je trajalo le nekaj več kot eno uro in na katerem je sodnik Francesco Carvisiglia zaključil uvodno poročilo, je namestnih generalnega pravdnika Piero Tony sporočil, da se ne bo upr eni od zahtev obrambe: slednja namrec zahteva novo balistično pericijo 22-kalibrskega naboja, ki so ga našli na Paccia-

nijevem vrtu med obsirno preiskavo spomladi leta 1992. Spričo takega stališča tožilstva je težko, da bi prizivno porotno sodišče lahko pustilo vse pri starem in ne poglobilo enega od ključnih elementov, na katerem sloni obtožba in ki je novembra lani prisilila sodnike, da so Paccianija obsodili na do smrtno ječo za sedem od osmih umorov.

Kljub veliki napetosti med člani obrambe, ki je pršla do izraza tudi med včerajšnjo obravnavo pa so Paccianijevi branilci mnenja, da bo obtožbenec, ki ima več kot 70 let, lahko zapustil zapor iz zdravstvenih razlogov.

Trije v zaporu zaradi umora mladeniča na sardinski plaži

LANUSEI (NUORO) - V zvezi z umorom 21-letnega Manuela Stochina, cigar truplo so našli v nedeljo na obali pri Orriju na Sardiniji, je policija aretirala tri mladeniče, 20-letna Angela Conciatorija in Denisa Mascio ter 19-letnega Luciana Comido. Neka oseba naj bi v nedeljo okrog 4. ure zjutraj namrec videla Stochina, ko je vstopal v mali fiat 500, v katerem je bila omenjena trojica. Fanta ni bilo več domov, do nezavesti naj bi ga bili pretepli, ga davili s telefonsko zico in zatem odvedli na plazo, kjer so ga zakopali v pesek. Domnevajo, da je bil tedaj se živ.

Kaze, da sta se Stochino in Conciatori, ki upravlja neki lokal, sprla ze dva dni pred umorom. V soboto je Stochino spet zavil v lokal, bil je vinjen, začel je razbijati kozarce, tako da je Conciatori poklical policijo, ki je ukazala, da morajo vsi na cesto. Lokal je zaprla. Stochino se ni vrnil domov, nekaj po 4. uri pa se je srečal s Conciatorijevo fiat 500. Eden od treh potnikov mu je pozvilgal, stopil je k njim in sedel v avto (domnevajo, da so ga privabili z obljubo, da gredo pokadit nekaj marihuane). Obracunavanje naj bi se začelo že v avtu, v katerem so našli sledove krvi, in končalo na samotni plaži.

**DANES
V OSPREDJU**

La Fenice le pogorišče

Pod naslovom zračni posnetek La Fenice desno pročelje beneške opere, spodaj posnetek gledališča Petruzzelli (Telefoto AP)

stanje, ki je bilo pred požarom leta 1836, le manjšina zahteva novo gledališče. Beneški patriarh kardinal Marco Cè pa je opozoril, kako se je na začetku tega stoletja zrušil zvonik cerkve sv. Marka. Takratni patriarh Giuseppe Sarto pa je zazelel, da bi zvonik obnovili, takega kot je bil prej, kar se je navsezadnje tudi zgodilo.

O tem vprašanju pa je trenutno se preuranjeno govoriti. Beneške upravitelje sedaj predvsem usoda zaposlenih v La Fenice, ki so na turneji v Varšavi. Beneški zupan Cacciari je včeraj pozval vse zaposlene v gledališču, naj s se večjim zagonom in nado nadaljujejo s svojim delom. Tezave bodo seveda s prostorom, saj so v beneškem gledališču Malibran v teku obnovitvena dela, tako da je v Benetkah na razpolago

Tujina verjame v obnovo

PARIZ, BENETKE - »S požarom v La Fenice ni umrlo samo neko gledališče, umrl je tudi mit, literarni subjekt, glasbeni sen...« je včeraj zapisal pariski Le Monde, ki pa je prepričan, da bo gledališče kot mitološki ptič feniks, po katerem nosi ime, pomlajen vstal iz pepela.

Da se bo to zgodilo, je prepričana tudi žena predsednika italijanske vlade Donatella Dini, ki se je v New Yorku udeležila dobrodelne manifestacije v korist Benetk. Predsednik organizacije Save Venice (Resite Benetke) Bob Gunthrie pa je zagotovil, da se bodo vsestransko zavzeli za zbiranje sredstev, ki naj omogočijo obnovo gledališča La Fenice.

V ponovno vstajenje iz pepela je prepričan tudi poljski predsednik Aleksander Kwasniewski, ki je včeraj v varšavskem narodnem gledališču obiskal koriste in osebe beneškega gledališča, ki se mudi na turneji v poljskem glavnem mestu. Pevci in glasbeniki bodo prispeli danes, včeraj pa sta iz Varšave v Benetke odpotovala upravnik beneškega gledališča Gian Franco Pontel in šef tiskovnega urada Cristiano Chiarot.

Gledališče prejema od vsepovsod izraze solidarnosti, iz vseh pa preveva prepričanje, da bo gledališče vstalo iz pepela.

500 milijard lir. Sodeč po reakcijah italijanskih politikov in upraviteljev, bodo denar brzko zbrali, na pomoč bo skoraj gotovo priskoci- la tudi tujina, saj je La Fenice last vsega človeštva in ne samo Benecanov in Italije. Vsi se bodo torej potrudili, da bodo gledališče obnovili. Včeraj so se navajali, da se bo to zgodilo do leta 1999, tako da bodo imele Benetke ob vstopu v drugo tisoletje ponovno svoj biser. Seveda se bo zastavilo

vprašanje, ali ga bodo obnovili takega, kot je bilo pred požarom, ali pa bodo zgradili sodobno opero. Trenutno prevladuje mnenje, da bi morali vzpostaviti prvotno stanje, seveda s sodobnejšim gradbenim materialom. Nekateri pa zagovarjajo tezo, da bi morali obnoviti

le gledališka kinodvorana Rossini. Zacasna lokacija pa ne bi smela biti nobena ovira, ker bi se lahko pevci in glasbeniki La Fenice poslužili drugih struktur v Venetu. Svoje prostore je ponudilo tudi trzasko operno gledališče Giuseppe Verdi.

kaka pokvarjena električna napeljava. Ker so posodabljali protipožarni sistem, je bil prejšnji seveda izključen, kar je seveda zakasnilo sprožitve alarma, saj niso bili aktivirani senzori za dim. Vsekakor pa so sodniki,

ki raziskujejo podtaknjeni požar v gledališču Petruzzelli v Bariju, so beneskim poslali vso računalsko gradivo, tako da ga lahko primerjajo s sedanjim požarom. Srhljivi prizor je predsinocnjim zvalil pred

gledališče Benecane, ki so nemo in uzalosteni gledali, kako plameni uničujejo enega od biserov Benetk. Med nemocnimi gledalci je bil tudi beneški zupan Massimo Cacciari, številni svetovalci, odborniki in beneški parlamentarci. Vsi so izrazili zahtevo, da mora gledališče La Fenice kot mitološki ptič feniks vstati iz pepela. Navsezadnje je to gledališče, ki so ga zgradili 16. maja leta 1792, ze doživelo podobno usodo. Zaradi pokvarjene pečice je na podoben način sropnje zgorelo decembra leta 1836. Takrat so gasilci požar ukrotili sele po treh dneh, ko so na pogorišču podobno kot včeraj ostali le zunanji glavni zidovi. V enem letu je takratni avstrijski upravi uspelo obnoviti gledališče, ki so ga slovesno odprli na stefanovo leta 1837.

Kaj takega seveda danes ne moremo pričakovati. Vlada je ze napovedala, da bo za obnovo takoj namenila 20 milijard lir. Po mnenju profesorja Giuseppeja Cristinellija, docenta za restavracijska dela na beneški univerzi, pa bo obnova stala vsaj

Pavarottijeva žalost

RIM - Vest o požaru, ki je upepelil gledališče La Fenice, je uzalostila tudi tenorja Luciana Pavarottija, ki ni bil stalni gost tega gledališča, a je bilo kljub temu zanj pravi biser tako z arhitektonskega kot človeškega vidika, ker se je v njem operni pevec počutil kot doma.

Podobna usoda leta 1991 doletela gledališče Petruzzelli

BARI - V Italiji so v zadnjih dvajsetih letih pred požarom v gledališču La Fenice zabeležili kar trideset požarov, ki so izbruhnili v različnih gledališčih. V glavnem je gasilec uspelo omejiti plamene. To pa se ni zgodilo 27. oktobra leta 1991, ko je v požaru podobno kot La Fenice popolnoma zgorelo gledališče Petruzzelli v Bariju iz prvih let tega stoletja.

Po začetnem arhiviranju je nadaljnja sodna preiskava ugotovila, da

je bil požar podtaknjen, tako da se bo čez slaba dva tedna začel proces proti domnevnim storilcem. Na zatožni klopi je poleg mafijskih kolovodij tudi bivši upravitelj gledališča Ferdinando Pinto, ki je bil zrtev mafijskih oderuhov in je baje s požarom skusal sodu izbiti dno.

Nič cudnega torej da je zupan iz Barija Simone di Cagno Abrescia včeraj izrazil solidarnost svojemu beneškemu kolegu Massimu Cacciariju.

Plameni uničujejo umetnine, na udaru predvsem knjižnice

RIM - Požar, ki je prejšnjo noč upepelil beneško gledališče La Fenice, je le zadnji v nizu požarov, ki so uničili umetnine neprecenljive vrednosti, civilizacijske, zgodovinske in kulturne simbole.

Zadnji podoben požar se je pripetil v Luzernu 18. avgusta leta 1993, ko so plameni popolnoma uničili zgodovinski most iz 16. stoletja, z njim pa tudi številne likovne umetnine iz istega sto-

letja. Pred tem pa je rdeci petelin prizadel številne druge zgodovinske stavbe, znanal pa se je predvsem nad knjižnicami. Tako je junija leta 1987 zgorela univerzitetna knjižnica v iranskem Isfahanu, kjer so hranili 85.000 dragocenih in redkih rokopisov. Marca leta 1988 je v tedanjem Leningradu požar unicil 400 tisoč knjig in rokopisov v knjižnici Akademije

znanosti in umetnosti, ki jo je leta 1714 ustanovil Peter Veliki. Rokopisi neprecenljive vrednosti so bili ob treh mrtvih glavne žrtve požara, ki je marca leta 1986 izbruhnil v zgodovinski palači Hapton Court v Londonu, rezidenci kralja Henrika XVIII.

V tem seznamu je treba seveda omeniti tudi požara, ki sta leta 1992 prizadela Windsorski grad in dunajski Hofburg.

NOVICE

Verski tednik »Nedelja« praznoval dvojno obletnico

CELOVEC - Slovenski verski tednik »Nedelja« je preteklo nedeljo v Domu prosvete v Tinjah praznoval dvojni jubilej: 70-letnico izida prve številke danes med koroškimi Slovenci najbolj razširjenega tednika in 50-letnico ponovnega izhajanja po drugi svetovni vojni, saj je nacistična oblast listu prepovedala izhajanje od 1941 do 1945.

Ob dvojnem jubileju je uredništvo lista, katerega izdajatelj je Slovenski dušnopastirski urad krske škofije, že konec minulega leta predstavila posebno jubilejno številko lista, v kateri je prikazalo nastanek in razvoj tednika, ki je nepogresljiv del slovenske medijske scene in daleč presega cerkvene oz. verske meje.

Slavnostni govornik v Tinjah je bil vodja Slovenskega dušnopastirskega urada Jože Marketz, ki je številno navzočim občinstvom zagotovil, da bodo vsi, ki so odgovorni za izhajanje Nedelje, svojo moc vložili v obstoj lista tudi v prihodnosti. Glavni urednik verskega lista, ki je v zadnjih letih tudi na tehničnem področju med koroškimi slovenskimi print-mediji oral ledino in je leta 1993 kot prvi slovenski koroški tednik začel objavljati tedensko tudi štiribarvne fotografije, je Hanzi Tomazič. (IL)

Uspeh socialdemokratov na volitvah županov na Koroškem

CELOVEC - Na volitvah županov preteklo nedeljo v treh koroških občinah so z absolutno večino glasov že v prvem krogu zmagali kandidati socialdemokratske stranke. Nova župana v dvojezičnih občinah Smarjeta v Rožu in Vernberk sta Luka Wolte in Franz Zwölbar, ki sta zbrala 51 oz. 52 odstotkov vseh glasov. V občini Smarjeta se je za položaj župana potegoval tudi kandidat slovenske Enotne liste (EL) Hubert Ogris. Dosegel je pet odstotkov glasov in s tem ostal pod številom glasov, oddanih za EL na zadnjih občinskih volitvah leta 1993. Volitve v vseh treh občinah so bile potrebne, ker so iz zdravstvenih razlogov odstopili dosedanja župani.

Dmovšek odpovedal srečanje s Zemattom in Guerro

CELOVEC - Slovenski premier Janez Dmovšek je v nedeljo za krajši čas odpovedal neuradno srečanje s koroškim deželnim glavarjem Zemattom in predstavnikom vlade FJK Guerro, ki je bilo načrtovano za ponedeljek v smučarskem središču Mokrine ob koroško-italijanski meji. Glavna točka pogovorov naj bi bila ponovna skupna kandidatura Slovenije, Furlanije-Juljske krajine in Koroške za organizacijo zimskih olimpijskih iger leta 2006 ob tromeji Slovenija-Italija-Avstrija. Razlog za odpoved srečanja je po sporočilu tiskovnega urada pri koroški deželni vladi »vladna kriza v Sloveniji«.

Narodnosti brez meja

SPETER - V petek, 2. februarja, ob 20. uri, bodo v sejni dvorani spetskega županstva predstavili knjigo Franca Fornasara »Etnie senza frontiera«. Srečanja, ki ga je pripravila gorska skupnost za Nadiške doline, se bodo udeležili zgodovinar Domenico Pittioni, predstavnik italijanske manjšine v Sloveniji Silvano Sau in predsednik kulturnega društva Ivan Trinko Marino Vertovec. (r.p.)

KOROŠKA, SLOVENIJA, FJK / KLJUB PRVEMU PORAZU

Kandidatura za ZOI leta 2006

Zopetna kandidatura »tromeje« naj bi bila že dogovorjena - Kmalu začetek promocije

Ena od olimpijskih lokacij bi bilo tudi smučarsko središče Mokrine

CELOVEC - Ideja o »olimpijskih igrah brez meja« (to je skupne kandidature Slovenije, Furlanije-Juljske krajine in Koroške za izvedbo zimskih olimpijskih iger ob tromeji Slovenija-Italija-Avstrija) kljub neuspehu pri kandidaturi za igre leta 2002 živi! Ponojna skupna kandidatura, tokrat za ZOI leta 2006, je bolj ali manj že sklenjena zadeva, prva skupna promocija pa naj bi stekla že v začetku februarja ob priliki svetovnega smučarskega prvenstva v Sierrri Nevadi v Spaniji.

Prizadevanja za ponoven poskus kandidature treh dežel je konec tedna bila tudi tema razgovorov med namestnikom koroškega deželne glavarja Micha-

elom Ausserwinklerjem in predstavnikom deželne vlade Furlanije-Juljske krajine Cristianom Deganom ob otvoritvi nove visokokapacitetne gondole v smučarskem centru Mokrine ob koroško-italijanski meji.

Tako Ausserwinkler kot tudi njegov tržaski kolega sta poudarila interes obeh dežel o ponovni skupni kandidaturi, Ausserwinkler pa je s tem v zvezi napovedal, da je Koroška že ustvarila vse za kandidaturu potrebne pogoje. Menil je tudi, da bosta deželna vlada Koroške in deželni zbor podprla kandidaturu, se posebej zaradi tega, ker je Dunaj signaliziral podporo pri morebitni kandidaturi in se Stajerska tokrat ne bo potegovala za or-

ganizacijo iger.

Načrt skupne kandidature za ZOI 2006 naj bi obravnavali tudi na naslednji seji kontaktnega komiteja med Slovenijo in Koroško sredi februarja v Ljubljani, je se napovedal Ausserwinkler.

Na Koroškem si zeli izvedbo iger v sledečih sportnih panogah: alpinske discipline v Podklostru in na Mokrinah, nordijske discipline v nordijskem centru Zahomec, hokey na ledu v Celovcu, olimpijska vas pa je predvidena v Vrbi ob Vrbskem jezeru. Olimpijska središča v Sloveniji bi bili Kranjska gora, Planica in Ljubljana, v Furlaniji Juljski krajini oz. Italiji pa Nevejsko sedlo, Trbiz in Cortina.

Ivan Lukan

NADIŠKE DOLINE

Ljudska stranka je izbrala novo območno vodstvo

LS bo vodil Orazio Esposito, v vodstvu tudi Goriup in Crisetigova

CEADAD - Po propadu demokratske stranke si v Nadiški dolinah utira pot Ljudska stranka, ki je očitno nekaj drugega - tako številčno kot tudi vsebinsko - od bivše KD.

Pred dnevi so v Cedadu sklicali kongres stranke, na katerem so imenovali vodstvo za cedajsko območje, kateremu bo naceleoval Orazio Esposito, odvetnik doma iz Kalabrije, ki dobro desetletje živi in dela v Cedadu. Novi tajnik je na kongresu zbral deset glasov več od svojega konkurenta, Antonia Bocchija, ki je v teh mesecih, ko LS ni imela svojega vodstva, koordiniral politično delo. Ob Espositu so bili v območno vodstvo LS imenovani se Antonio Bocchi, Erica Quendolo, Fabiano Miami, Mario Strazzolini, Franco Braidotti, Roberto Folischia, Giampaolo Goriup in Teresa Crisetig. Zadnja dva prihajata iz Nadiških dolin, Gariup pa je bil več let aktiven v nekaterih slovenskih organizacijah v Beniciji.

O stvarnosti v Nadiških dolinah so na kongresu sprejeli številni člani stranke, ki so ugotovili, da je treba po propadu KD postaviti nove temelje političnega dela in zbrati okoli sebe čimvečji krog ljudi, ki so se v preteklosti prepoznali v KD in ki so danes razpršeni.

Predsednik videmske Pokrajine Giovanni Pelizzo je na kongresu podal razčlenjeno analizo stanja in se posebej zaustavil pri vprašanjih, ki neposredno zanimajo Nadiške doline in cedajsko območje.

Rudi Pavšič

KOROŠKA / SEMINAR

Obisk učiteljev slovenščine iz Argentine in Avstralije

CELOVEC - V okviru seminarja, ki ga že tretje leto zapored pripravlja Urad za Slovence po svetu pri zunanjem ministru R Slovenije, je skupina 19 učiteljev slovenščine iz Argentine in Avstralije v preteklih dneh obiskala tudi Koroško in se tu seznanila s tukaj veljavno prakso dvojezičnega solstva.

Učiteljice in učitelje je povabila na Koroško Kršćanska kulturna zveza, ki že več let redno oskrbuje učitelje in vzgojitelje v zdomstvu s slovenskimi učbeniki, ki izhajajo na Koroškem in ki so

to so pedagogi iz Argentine in Avstralije izpostavili na tiskovni konferenci - se posebej primerni za pouk slovenščine v teh dveh državah, ker je pouk zgrajen na učenju dveh jezikov, v Argentini spansko in slovenščino, v Avstraliji pa angleščino in slovenščino.

Učitelji, ki so jih po Koroško spremljali tudi sodelavci Urada za Slovence po svetu, so v okviru obiska prisostovali pouku na ljudski soli Mohorjeve in se tako lahko temeljito seznanili z metodami poučevanja na dvojezičnih solah na Koroškem, obiskali pa so tudi dvojezični otroški vrtec »Nas otrok« ter Slovensko gimnazijo in Dvojezično trgovsko akademijo v Celovcu. Prav tako so obiskali Dom prosvete Sodalitas v Tinjah ter se udeležili kulturnih prireditev na dvojezičnem ozemlju. Ogle dali pa so si seveda tudi za Slovence zgodovinsko pomembne kraje kot Gosposvetsko polje in Krnski grad, kjer so Karantanci, predhodniki Slovencev, na knežjem kamnu, današnjemu simbolu slovenske državnosti, ustoličevali svoje vojvode.

Pred obiskom na Koroškem so se učiteljice in učitelji iz Argentine in Avstralije udeležili strokovnega seminarja v Ljubljani, ki ga je priredilo ministrstvo za solstvo in sport R Slovenije. Gostje iz prekomorja, ki večino iz idealizma poučujejo slovenščino v tamkajšnjih skorajda izključno zasebnih solah, pa so poleg Koroške obiskali se Benicijo, kjer so se seznanili ne le s solstvom, temveč tudi narodnostnemu položaju in zivljenju beneskih Slovencev. (IL)

PISMA UREDNIŠTVU

Močnikova replika Veri Tuta Ban

Spostovano uredništvo Primorskega dnevnika

Ni v moji navadi polemizirati po časopisih, se manj s podzupanjo, ki pripada stranki, katere sem tajnik, toda trditve, ki jih je iznesla profesorica Vera Tuta Ban (PDK 27.1.96) bi lahko vnesli zmečo med bralce. Mimo ocen o moji osebi, zaradi katerih imam gotovo pravico do objave odgovora. S tem tudi mislim zaključiti zadevo.

Ne razumem, zakaj se je profesorica Vera Tuta Ban čutila neposredno prizadeta zaradi opombe, ki sem jo iznesel na račun nekega urada Občine kjer je upravitelj, a katerega ne more gotovo vsakodnevno nadzirati.

K temu gre dodati se sledeče:

1. Da se od decembra lani uradne prošnje v slovenscini vračajo pošiljateljcem z italijanskim prevodom. Da so ti zigi od vedno prisotni v uradih Devinsko Nabrezinske občine, je stvar, ki me v tem trenutku osebno ne zanima. Zanima pa me, da se redno uporabljajo dvojezični zigi, v kolikor obstajajo, tako kot do danes.

2. Da se dvojezični zigi nadomeščajo s samo italijanskimi, je tudi v vsakem trenutku dokazljivo dejstvo. Da so ti zigi od vedno prisotni v uradih Devinsko Nabrezinske občine, je stvar, ki me v tem trenutku osebno ne zanima. Zanima pa me, da se redno uporabljajo dvojezični zigi, v kolikor obstajajo, tako kot do danes.

3. Da v Občini Devin Nabrezina ne obstajajo dvojezični zigi, s katerimi

uprava potrjuje določena dejstva, medtem, ko jih druge Občine imajo, je stvar, ki bi morala spodbuditi slovenske upravitelje te Občine (na žalost vedno manj številne) k zahtevi po uvajanju dvojezičnosti tistih zigor, ki se uporabljajo za potrdila.

4. Da moja opomba ima kot edini in izključni cilj samo korist slovenske manjšine Devinsko Nabrezinske Občine, je samo po sebi umevno. Ne pozabimo, da je SSK sprožila krizo v upravi, ko je bivši župan Locchi postavil vprašanje o legitimnosti dvojezičnih izkaznic.

5. Da moja slovenščina ni brezhibna (»prestopno« namesto »postopno« je tiskarski skrat), mi je znano, saj sem moral se mlad z družino iz Trsta, ker si je moral oče iskati delo drugje. Ob povratku sem se ponovno oprijel materinega jezika, vsaj toliko, da sem lahko predaval na Dragi in opravil izpit za poučevanje na slovenskih solah. Uspelo mi je v mejah, ki so mi dane. Ljubim pa ga, kot ljubim narod, ki ga govorim.

Zato voščim profesorici Veri Tuta Ban, da ga bo lahko se dolgo posredovala dijakom iz slovenskih vasi, družin in osnovnih sol, skupaj z ljubeznijo do slovenskega naroda. Tako, da bo njihova narodna zavest vedno izrazi-tejša in da bo njihov jezik gotovo bolj-si od tistega, s katerim se danes večkrat srečujemo na visjih solah.

S spostovanjem

Peter Močnik

Primorski dnevnik

Lastnik: ZIT d.d. Založništvo tržaskega tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - PRAE d.d. - Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-779699 - fax 040-773715

Tisk: EDIGRAF, Trst

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Ljubljana, Republika, Slovenska 54, tel. 061-1313121, fax 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

Prodajno naročniška služba

Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-535723 fax 0481-532958

Ekonomski propaganda: Publiet SRL

Trst, Ul. Valdirivo 36 / I. nad. postni predal 568

tel. 040-361888, fax 040-768697

Slovenija: ATELIER IM - Ljubljana

tel. 061-1262044, fax 061-224943

Cene oglasov

Italija: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec, višina 28 mm) 100.000 LIT, finančni in legalni 150.000 LIT, ob praznikih povisek 20%; mali oglasi 1000 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu. IVA 19%

Cena: 1.500 LIT - 60 SIT

Prednaročnina za leto 1996 - 300.000 LIT

Postni t.r. PRAE DZP st. 11943347

za Slovenijo: mesečna 1.710 SIT, letna 15.000 SIT plačljiva preko

DISTRIEST, Partizanska 75, Sezana, tel. 067-73373

Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6. 12. 1948

Clan italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

Konferenca predsednikov deželnih svetov v Bariju

BARI - V prejšnjih dneh je bila v Bariju konferenca predsednikov deželnih svetov in avtonomnih pokrajin, na kateri je skupščino FJK zastopal podpredsednik Matteo Bortuzzo. V svojem posegu je nanizal nekaj predlogov, ki naj bi jih vseboval sklepni dokument konference. Med drugim je obravnaval vprašanje nadzora; po njegovem je treba odpraviti nadzor osrednje vlade nad zakoni in akti dežel ter uvesti avtonomijo glede izbire oblike nadzora. Nenazadnje obstaja tudi vprašanje posebnosti, ki je po njegovem ni možno zmanjšati na problem različnih zakonodajnih pristojnosti; treba je torej upoštevati posebnosti skupnosti in manjšin.

DEŽELNI SVET / NA VČERAJSNJI SEJI

Cecotti o bencinu po nižani ceni

Poročal je o ukrepih, da bi režim goriva po nižani ceni raztegnili na vso deželno

Včerajsnja seja deželne sveta FJK je bila v glavnem posvečena odgovorom na vprašanja in interpelacije, ki so jih svetovalci naslovili deželnemu odboru. Predsednik deželne vlade Sergio Cecotti je odgovoril svetovalcu Robertu Antonioneju (CDF) o ukrepih, ki so v teku, da bi bil režim bencina po nižani ceni raztegnjen na celotni deželni teritorij. Predvsem je dejal, da se bodo morali deželni uradi lotiti reševanja izvršilnih vprašanj odobrenega normativa, ki vsebuje nekatere kompleksne tehnične aspekte, ki jih je objektivno težko tolmačiti. Analize in potrebni izračuni o možnih učinkih in o stroških izvajanja novega režima se bodo morali opirati na točno kvantifikacijo davkov, ki jih je država kasirala na prodanem bencinu v deželi v lanskem letu. Te podatke država že zbira in jih preverja, na njihovi osnovi pa bo treba preveriti možnosti o področni razčlenjenosti deželne teritorija, da bi na tak način diferencirali ceno bencina; le-ta bo namreč proporcionalna z razdaljo crpalk od državne meje.

V tem kontekstu, je se dejal predse-

dnik Cecotti, bo treba zagotoviti korektno povezavo med predvidenimi ukrepi novega ukrepa in onimi, ki so že v veljavi na delu teritorija in ki jih bo treba v bistvenih obrisih ohraniti. Nadalje bo treba rešiti vprašanje nadzorov, odnosno sankcij ter določiti način ugotavljanja prodajne cene bencina v Avstriji in Sloveniji. Ustanovljena pa je že bila operativna skupina, ki jo koordinira deželni odbornik za finance (v njej so predstavniki upraviteljev crpalk, Trgovinskih zbornic, Aci in petrolejske zveze) in ki bo sodelovala z odbornikom v odnosih z ministrskimi organizmi pri sestavi izvršilnega odloka. Po Cecottijevih izjavah je zakladno ministrstvo pripravljeno tesno sodelovati z deželno upravo; ko bo osnutek odloka pripravljen, ga bo pred formalizacijo sporazuma (ki jo predvideva zakon) proučila pristojna deželna svetovalska komisija.

Cecottijev odgovor ni zadovoljil svetovalca Antonioneja, ker predsednik ni obrazložil, kaksno stališče bo zavzel odbor glede posledic, ki jih bo odlok lahko povzročil.

KMEČKA ZVEZA / OBČINSKI REGULACIJSKI NAČRT

Kmečke organizacije predstavile pripombe

Srečanje s slovenskimi občinskimi svetovalci

Na pobudo Kmečke zveze je bilo v ponedeljek popoldne na njenem sedežu srečanje slovenskih občinskih svetovalcev s predstavniki kmečkih stanovskih organizacij z namenom, da bi jim le-te predstavile pripombe, ki so jih dali kmetje k občinskemu regulacijskemu načrtu in ki so jih vse tri kmečke stanovske organizacije (poleg Kmečke zveze se Zveza neposrednih obdelovalcev in Zveza kmetov - veleposelstniki) s skupno vlogo naslovile na tržaškega župana. Poleg povabljenih slovenskih občinskih svetovalcev dr. Petra Močnika, Igorja Dolenc, dr. Andreja Berdona in Walterja Godine, so se razgovora udeležili za Kmečko zvezo Edi Buka-

vec, dr. Mario Gregorin in dr. Willj Mikac, za Zvezo neposrednih obdelovalcev direktor dr. Vito Rubert, prisoten pa je bil tudi načelnik Pokrajinskega kmetijskega nadzornikstva dr. Degenhardt.

Razgovor je uvedel tajnik Kmečke zveze Edi Bukavec, ki je svetovalcem predstavil zbrane pripombe k varianti regulacijskega načrta trzasko občine, pri čemer se je zadržal pri bistvenih sklopih vprašanj, kot so se izoblikovali v pripombah. Gre predvsem za izločitev parkov in zelenih področij iz središč kraskih in mestnih perifernih vasi, kakor tudi iz kmetijskih območij in njihovo prenestitev na javne površine, za crtanje ljudskih gradenj iz območij, ki so kmetijska, za omogočanje kmetijske dejavnosti na območjih, ki so označena kot zasebna zelena območja, za možnost gradenj rastlinjakov v bregu od Grljana do Kriza, za možnost uvajanja kmečkih turizmov na zazidljivih območjih, kar v načrtu ni predvideno, za omogočanje koriščenja delov območij, ki sodijo v parke, za kmetijske dejavnosti, kar naj bi omogočilo koriščenje ugodnosti, ki so predvidene za kmetijska območja in pridobivanje predvidenih podpor za kmetijsko dejavnost, za crtanje podrobnostnih načrtov na tistih kmetijskih območjih, kjer so taki načrti nesmiselni zaradi omejenosti površin in se za druga vprašanja.

Slovenski občinski svetovalci, ki so tudi sproti posegali v nakaza-

no tematiko, so se v bistvu strinjali z vsebino pripomb, ki so jih zbrale stanovske organizacije; zagotovili so svojo zavestnost zanje v skorajšnji razpravi v občinskem svetu in menili pri tem, da bo mogoče marsikateri nakazani problem ugodno razrešiti, nekatere pa vsaj ublaziti. Bili pa so precej pesimisti glede možnosti gradnje rastlinjakov, ker se je večina svetovalcev proti temu že opredelila, kakor tudi o možnosti sprememb glede parkov, ker je občina pri tem dolžna spoštovati ustrezne deželne standarde, ker je površina parkov vezana na število prebivalcev. Glede načrta za ljudske gradnje pa so menili oziroma izrazili upanje, da bi se dalo vprašanje v do-

brsni meri rešiti, ker naj bi bilo v bodoče gradenj itak manj, kot je bilo načrtovano in se te naj ne bi bile več predvidene na izrazito kmetijskih območjih.

Srečanje je bilo nedvomno koristno in vsi stiri slovenski občinski svetovalci so izrazili svojo zavestnost, da bi bile pripombe k občinskemu regulacijskemu načrtu v čim večji meri upostevane.

Glede na kompleksnost izrečenih pripomb tudi na posameznih predelih trzasko občine, bomo na prihodnjih straneh kmečke priloge PD objavili sirši povzetek iz dokumenta, ki so ga skupaj podpisale vse tri stanovske kmečke organizacije na Trzaskem (j.k.)

V PETEK IN SOBOTO / OB 50-LETNICI USTANOVITVE

Kongres ACLI v znamenju zvestobe

Pokrajinski predsednik Purini o vlogi in perspektivah organizacije katoliških delavcev

V petek in soboto bo 20. pokrajinski kongres organizacije katoliških delavcev ACLI, s katerim se bo zaključilo praznovanje 50-letnice ustanovitve te organizacije. Kongres se bo pričel ob 17.30 v dvorani »A. Grandi« zavoda Enaip v Istrski ulici 57 s poročilom pokrajinskega predsednika Franca Purinija na tema »Obnoviti ACLI, gibanje delavcev, ki uveljavlja solidarnost v družbi«.

S kongresom se bo zaključilo tudi dvoletno obdobje prenovitve, ugotavlja v svojem tiskovnem sporočilu predsednik Purini. V tem obdobju se je organizacija posvetila samokritični analizi lastnega delovanja in svoje vloge v družbi. »Nedvomno se je vse spremenilo od časov, ko so ustanovili ACLI

pred pol stoletja,« ugotavlja Purini, »in je zato nedvomno treba spremeniti tudi pobude in delovne združenja. Ostajajo pa nespremenjeni ideali in vrednote, na katerih sloni naša organizacija ... in sicer zvestoba Cerki, demokraciji in delu.« Pri tem se Purini povezuje na srečanje članov ACLI s papežem Janezom Pavlom II. na Trgu Sv. Petra 1. maja lani, na vlogo združenja pri uveljavitvi večinskega sistema na referendumu in torej pri prenovitvi italijanske politike, ter na pobude za premostitev brezposelnosti v Italiji.

Glede vloge organizacije ACLI v Trstu, predsednik Purini ugotavlja, da opravlja 6 teritorialnih organizacij v trzaski in ena v miljski občini predvsem vlogo povezovanja med

ljudmi in organizatorja družbenih, kulturnih in športnih pobud, medtem ko se pokrajinska organizacija ukvarja z begunci, katerim nudi središče za raznovrstno pomoč, s tujci in priseljenci, za katere organizira tečaje italijanske, z ostarelimi, s sportom, s turizmom, s potrošniki, z okoljem in s kvaliteto življenja. Tem dejavnostim je treba dodati še patronat, profesionalno solo in center za davčno pomoč.

Razpon dejavnosti, ki jih vodi ACLI, je torej izredno širok, »na petkovem in sobotnem kongresu ob 50-letnici ustanovitve pa bomo spregovorili o tem, kako razvijati nove dejavnosti... v prihodnjem pol stoletju,« je optimistični zaključek predsednika trzasko ACLI Franca Purinija.

ONESNAŽENJE / NA POBUDO OBRTNIŠKIH ZDRUŽENJ

Predstavili projekt »modri kolek« za cistejši zrak

Med mehaniki, ki bodo izdajali »modri kolek« je četrtnina slovenskih obrtnikov - Morda že marca začetek

V konferenčni dvorani Trgovinske zbornice v Trstu so v ponedeljek zvečer združenja obrtnikov - Slovensko deželno gospodarsko združenje in italijanski organizaciji Associazioni degli artigiani in C.N.A. - predstavili svojim članom avtomehaničarjem projekt »Modri kolek - Bollino blu«. Ravno obrtniki bodo namreč glavni nosilci pobude, ki jo je trzaska občina namenila omejevanju zračnega onesnaževanja, ki ga povzročajo izpušni plini avtomobilov.

Kot je povedal trzaski občinski odbornik za socialo Pecol Cominotto, ki se je udeležil srečanja, je ravno avtomobilski promet glavni krivec za onesnaženje zraka, saj v tem smislu sam prispeva 90 odstotkov vseh strupenih plinov, ki jih morda mestno prebivalstvo vdihovati. Zato je razumljivo, da se je občina Trst odlocila za

Predstavitve se je udeležilo veliko obrtnikov (Foto KROMA)

ta korak, h kateremu jo sili tudi evropski normativ o omejevanju zračnega onesnaženja in nenazadnje pozitivne izkušnje iz drugih večjih italijanskih mest, kjer je bil učinek pobud, ki so slične trzaskemu projektu za modri kolek, takoj razviden.

Pobuda, ki se bo pridružila drugim posegom,

kot je tudi načrtovano za prteje prometnic v mestnem središču, predvideva letno kontrolo izpušnih plinov, kateri bodo podvrženi avtomobili. Kontrolo je občina poverila mehanicnim in avtoelektričarskim delavnicam, ki bodo dobile posebno dovoljenje trzasko občine. V tem smislu bo poglavitne-

ga pomena strokovna pripravljeno obrtnikov avtopopravljalcev, ki so se morali v zadnjih letih prilagoditi novi zakonodaji, kar bo nedvomno jamčilo za kakovost njihovega dela. Posebno razveseljivo je dejstvo, da bo skoraj četrtnina obrtnikov, ki bodo pooblašeni za kontrolo izpušnih plinov, Slovencev, članov Slovenskega deželne gospodarskega združenja.

Ce bo avtomobil pozitivno prešel pregled, bo poverjeni obrtnik, ki bo zato tudi kazensko odgovarjal, lastniku izročil modri kolek, ki bo veljal za naslednjih dvanajst mesecev. V primeru, da bo emisija strupenih plinov presežala po zakonu določeno mero, bo treba avtomobil najprej popraviti, sele nato pa bo lastnik dobil modri kolek. Merjenje izpušnih plinov in izdaja modrega kolka bo lastnika vozila stala 18.000 lir, v to ceno pa seveda ne bodo

vsteta morebitna popravila.

Letos bodo prišli v postev avtomobili brez katalizatorja po sistemu, ki je značilen za obvezne kontrole in sicer po vrstnem redu, vezanem na zadnjo številko evidenčne tablice. Ze z naslednjim letom pa bodo prišli na vrsto tudi avtomobili s katalizatorjem, ki so ob slabem vzdrževanju po nekaj letih prav tako onesnažujoči kot navadni avtomobili.

S tem posegom bo nedvomno kvalitetna raven voznega parka v Trstu boljša, poleg tega pa se bo postopoma tudi razvila kultura rednega vzdrževanja avtomobilov, ki je bila doslej zelo zanemarjena.

Kot je dejal odbornik Pecol Cominotto, naj bi zupan Illy ze jutri podpisal dodatno odredbo, zato je pričakovati, da bo projekt »modri kolek« začel se pred marcem.

Andrej Sik

NOVICE

Na športelu tudi o PD

V okviru ponedeljkove oddaje Sportel na koprski televiziji je bil govor tudi o težavah, s katerimi se srečuje Primorski dnevnik. O tem sta v oddaji na kratko spregovorila direktor DZP-PRAE Paolo Mahorčič in urednik sportne redakcije Rado Gruden. Mahorčič je spregovoril o velikih finančnih težavah, zaradi katerih je podjetje uvedlo sanacijske ukrepe, med katerimi je ob splošnem krčenju obsega omenil ukinitve ponedeljkove številke. Sportni urednik Gruden pa je podrobneje spregovoril o razmerah, v katerih novinarji vsak dan ustvarjajo časopis in specifično o delu v sportnem urednistvu. Pri tem je posebej omenil težave, ki nastajajo zaradi močno skrčenega obsega časopisa in tudi števila novinarjev zaradi dopolnilne blagajne in prisilnih dopustov. V zvezi z ukinitvijo ponedeljkove številke je Mahorčič izrazil upanje, da bo podjetje to številko lahko ze kmalu spet uvedlo, ce bodo za to seveda obstajali ustrezni pogoji. Gruden pa je poudaril tudi veliko skodo, ki jo v perspektivi predstavlja ukinitve ponedeljkove številke. Ta je bila se posebej priljubljena med mladimi bralci, ki so bili predvsem preko sporta v stalnem stiku s slovenscino, poleg tega pa prav oni predstavljajo potencialne bodoče naročnike Primorskega dnevnika.

Na hipodromu boni danes in ne jutri

Posebna ustanova za bencin po nižani ceni sporoča, da bodo ta teden spremenili urnik, po katerem delijo bencinske bone na hipodromu: okenca bodo danes odprta od 9. do 13. ure ter od 15.30 do 19.30, medtem ko bodo jutri izjemoma zaprta. Urniki občinskih izpostav, kjer delijo bone, pa so nespremenjeni.

Plačilo davka TOSAP odložili do konca marca

Trzaska pokrajinska uprava sporoča, da so z zakonom za krajevne davke podaljšali rok za izplačilo davka TOSAP do prihodnjega 31. marca. Zakon je bistveno spremenil tudi normativo, na podlagi katere določajo znesek te dajatve. Za vse informacije je na razpolago davčni urad pokrajinske uprave na tel. številki 3798315.

Dolina: danes zapade rok za prošnje za občinske prispevke

Dolinska občina sporoča, da bo danes ob 12. uri zapadel rok za predložitev prošenj za občinske prispevke za kulturo, sport in družbene dejavnosti. V prošnjah morajo društva in krožki navesti svoj naslov, fiskalne podatke, seznam načrtovanih pobud s predvidenimi stroški in seznam ustanov, na katere so ali bodo naslovili prošnje za prispevke.

Rai: 7 oddaj o Trstu

Jutri ob 11.35 po na 3. Raievi mreži prva od sedmih oddaj, ki so jih posvetili Trstu v okviru niza »Potovanja po Italiji«. Orisali bodo naše mesto z različnih zornih kotov: prva oddaja bo posvečena »splošni predstavitvi mesta, njene zgodovine in gospodarstva, njenega večnacionalnega, večverskega in večkulturnega značaja«, kot piše v Raievem tiskovnem sporočilu. »Izredni vodnik prve oddaje bo zupan Riccardo Illy, ki bo spremljal režiserja Nanda Puccija Negrija po najpomembnejših krajih mestnega središča.«

Jutri predstavitev knjige C. T. Altana

V dvorani knjigarne Minerva v Ul. S. Nicolò 20 bodo jutri ob 17. uri predstavili novo knjigo Carla Tullia Altana »Etnos e civiltà: identità etniche e valori democratici«, ki jo bosta predstavila profesorja Giorgio Negrelli in Roberto Cartocci na pobudo Instituta Gramsci.

ZASEDANJE / PRI SV. IVANU

Načrt za vključitev prizadetih v službo

Gre za mednarodno pobudo, pri kateri sodeluje tudi konzorcij iz naše dežele

Območje nekdanje umobolnice pri Sv. Ivanu

Marienthal je ime deželnemu načrtu o izkušnjah zadrustništva na področju vključevanja prizadetih ljudi na delovna mesta in njihovem poklicnem izobraževanju, ki ga bodo jutri predstavili v Dezelnem centru za mentalno zdravje pri Sv. Ivanu. Prireja ga Konzorcij za družbeno podjetništvo, vključuje pa se v mednarodni načrt Horizon, h kateremu so - poleg Italije, oziroma Furlanije-Juljske krajine - pristopile še Nemčija, Španja, Belgija in Švedska.

Načrt je eksperimentalnega značaja. Trajal naj bi dve leti, organizatorji pa si zastavljajo za cilj ustanovitev posebne agencije za družbeno podjetništvo. Po dveletni izkušnji naj bi ustvarili kakih 70 novih delovnih mest v desetih različnih proizvodnih dejavnostih.

Načrt Marienthal je prejel ob predstavitvi dezelnim oblastem najvišjo oceno. Ocenjevalci so tudi menili, da je vreden finančne podpore italijanske vlade. Prav pri vladnem prispevku pa se je nekaj zataknilo. Medtem ko so organizatorji podobnih načrtov v drugih evropskih državah že prejeli predvideno vladno podporo, je načrt Marienthal se ni prejel zaradi tipično italijanskih birokratskih zapletov in zamud.

Dezelni organizatorji se čakajo na pooblastilno pismo ministrstva za delo, kljub temu pa so se odločili, da bodo načrt uradno predstavili, in sicer zato, da bi spostovali obveze do drugih evropskih partnerjev in da ne bi zavlačili koordiniranega izvajanja mednarodnega načrta. Prvotno so nameravali prirediti prvo mednarodno srečanje ob uradni predstavitvi načrta, a so se morali prav zaradi tega odločiti za sedanjino varianto.

Od jutri do nedelje bo Konzorcij gostil na območju pri Sv. Ivanu 60 izvedencev iz drugih evropskih držav. Uvodoma jih bo pozdravila predsednica Renate Gorgen, sledile bodo predstavitve različnih dejavnosti, ki potekajo na območju nekdanje tržaske umobolnice. Med drugim bodo predstavili tudi načrt o ureditvi javnega vrta pri Sv. Ivanu, da bi bilo območje bolj prijetno za življenje in delo. Izmenjave izkušenj ne bo manjkalo. V naslednjih dneh si bodo udeleženci ogledali se druge strukture in zadruga v Furlaniji-Juljski krajini, proučili pa bodo tudi vprašanja izpopolnjevanja, zakonodaje, mentalnega zdravja in podjetništva.

IMENOVANJA

Sincrotrone Trieste še brez direktorja

Zaradi nasprotij odložili izbiro

Upravni svet družbe Sincrotrone Trieste, ki mu predseduje nobelovec Carlo Rubbia, bi moral včeraj imenovati novega generalnega ravnatelja, a zaradi hudih trenj in nasprotujočih si mnenj posameznih svetovalcev, je po daljši seji odločil, da bo o imenovanju govor na drugi seji, ki ji zaenkrat se niso določili datuma.

Skupščina družbe Sincrotrone Trieste je pred dnevi potrdila Rubbio na predsedniškem mestu, iz upravnega sveta pa je izrnilo dotedanjega pooblaščenega upravitelja Giuseppeja Vianija. Po nekaterih vesteh naj bi sam Rubbia predlagal, da bi ga imenovali za generalnega ravnatelja, s čimer pa niso prav vsi soglasali. Prav zaradi tega naj bi sejo prekinili.

DSI / PONEDELJKOV VEČER

Mladika je slavila štiridesetletnico

O reviji je spregovoril glavni urednik Marij Maver, ki so ga dopolnili mnogi sodelavci

Štiridesetletnica revije Mladika: priložnost za obračun, nove predloge, srečanje z nekdanjimi sodelavci in pobudniki, kako (redko in dobrnamerno) kritično pripombo. Na ponedeljkovem večeru v Društvu slovenskih izobražencev je spregovorilo več glasov; na povabilo moderatorja Sergija Pahorja je tokrat aktivno in kvalitetno posegla tudi publika.

Prvi je besedo prevzel glavni urednik revije Marij Maver, ki je podal krajsi zgodovinski pregled delovanja: »Mladika je nastala v demokratično-katoliškem taboru, ki ga je zaznamovala svoboda izražanja - v nasprotju s pogojevanjem, ki ga je izvajala struktura, ki je danes ni več.«

Občinstvu je posredoval tudi podatke o nakladi, naročnikih revije v Italiji, Sloveniji in po svetu. S tem v zvezi je omenil pozornost, ki jo je revija vedno posvečala zdornem, njihovim vprašanjem in delovanju. Za

glavnim urednikom so se s svojimi pričevanji oglasili Drago Stoka, Sasa Martelanc, Martin Jenovnikar in Vladimir Vremec. Nekateri izmed njih so se zaustavili ob ljubezni, s katero so sodelovali pri Mladiki, drugi so se spomnili pobudnikov in zaslužnih sodelavcev, omenili ideale, katerim so pri svojem delu sledili. »Prepoznavali smo se npr. v ideji samostojne Slovenije, ki smo jo izražali prikrito, saj je bilo takrat kaj takega nevarno.«

Ob koncu prvega, nekoliko bolj uradnega dela, je moderator zastavil nekaj vprašanj občinstvu. Vprašanja so nalezela na plodovito reakcijo nekaterih slušateljev. Stevilni glasovi so omenili pomen sodelovanja mladih piscev in novinarjev; konzul Tomaz Pavšič in Miroslav Kostuta sta cestitala k pomembnemu jubileju; v imenu sodelavcev Rasti je spregovorila Neva Zaghet; nekaj je bilo tudi sugestij v zvezi z vsebino revije. (MG)

SODIŠČE / ZARADI OBREKOVANJA

Sodnik Casson tožil Bruna Vespo

Casson je včeraj prišel pričati, Vespe pa ni bilo na spregled

»Sodniki naj z razsodbami ne delajo politike, ker je Casson oprostil ministru Berninija dan po volitvah in ne dan pred volitvami.« Tako je med televizijsko oddajo »Il Punto«, ki je bila na sporedu 7. aprila 1992, izjavil novinar RAI Bruno Vespa. Zaradi teh besed se je Vespa po skoraj stihir letih znesel na zatozni klopi, in sicer na tržaskem sodišču. Proces so že dvakrat odložili, včeraj pa se je naposled le pričel. Vespe ni bilo na spregled, češ da je zaposlen z neko oddajo, zato pa je prišel beneski sodnik Felice Casson, ceprav je imel polne roke doma, kjer sledi preiskavi o požaru v gledališču La Fenice.

Casson, ki je znan tudi zaradi svojih naporov v boju proti podkupovanju, je namreč Vespo tožil zaradi obrekovanja. Poleg njega sta pričala še dva agenta sodne policije, nakar so proces odložili, nadaljeval se bo 14. marca. Kot pravi beneski sodnik, je Vespa izjava povsem lažna. Berninija namreč sploh ni oprostil, temveč je le prišel do zaključka, da je jamstveno obvestilo, ki so ga naslovili Berniniju, neveljavno in je akte predal javnemu tožilcu. Ukrep je podpisal 3. aprila, v kancliji je bil registriran 4. aprila, torej pred volitvami, ki so bile 5. in 6. aprila.

NOVICE

Zaprte ceste za Zaboljuncac

Zaradi del v zvezi z metanizacijo bodo zaprte občinske ceste za Zaboljuncac v Boljuncu ob delavnikih od 8. do 17. ure. Dolinska občinska uprava sporoča, da bodo ceste zaprte do zaključka del za postavitev cevi za metansko omrežje.

Carsiana: obračun in nove pobude

Jutri ob 16.45 bo v veliki dvorani liceja Galilei v Ul. Mameli 4 javna predstavitev obračuna delovanja botaničnega vrta Carsiana pri Zgoniku. Srečanje bo nudilo tudi priložnost za predstavitev nekaterih pobud, ki jih načrtuje pokrajinska uprava za novo sezono. Pokrajinski podkomisar Giovanni Volpe bo izročil uradno priznanje lastniku botaničnega vrta, dr. Gianfrancu Gioittiju in znanstvenemu odboru, ki vodi Carsiano. Predstavili bodo tudi izpopolnjevalni tecaj za solnike, ki ga je pripravil prof. Enrico Feoli, odgovorni pri goriskem Centru za ekologijo. Tecaj je posvečen didaktičnemu pristopu do ekologije skozi kraško okolje.

Dolinska občina in Ezit

Dolinski zupan Boris Pangerc in predsednik ustanove za industrijsko cono Ezit Francesco Slovcovich sta na srečanju vzela v pretres vprašanja sodelovanja med občinsko upravo in ustanovo, ki ima pristojnost tudi nad delom te občine. V okviru največjega sodelovanja sta se zavzela za nadaljevanje stikov in za skorajšnje srečanje z odborom.

Jutri stavka živinozdravnikov

Zdravstvena ustanova sporoča, da bodo jutri, 1. februarja stavkali živinozdravniki, ki so zaposleni pri javnih ustanovah.

ZARADI MOČNIH SUNKOV BURJE

Težave v mestu in tudi na morju

Delno so zaprli Ul. Molino a Vento - Letalonosilka se ni privezala

Medtem ko so se pred nekaj dnevi zaradi vremena tožili predvsem po Krasu in v zgornjih predelih mesta, kjer je led ohromil promet, so preglavice včeraj imeli predvsem v mestu, ceprav jih se zdaleč ni mogoče primerjati s tistimi v noči na cetrtek. Tokrat namreč ni bilo ledu ali snega, le močna burja (sunki so presegle 130 km na uro) je zaposlila predvsem gasilce, ki so se morali ukvarjati s strešniki, dimniki, ometom in podobnim. Mestni redarji pa so bili prisiljeni zapreti del Ul. Molino a Vento, in sicer s Trga Pestalozzi do Ul. Marenzi: na levi strani, prav ob Trgu Pestalozzi, namreč obnavljajo staro poslopje, postavili so zidarski oder, ki ni bil več varen in so ga morali utrditi. Iz Ul. Montecchi (ki je itak delno zaprta) pa so morali umakniti avtomobile, ker se je kršil omet. Težave

so bile tudi na hitri cesti, kjer se je z nekega tovarnjaka prevrnil tovor, tako da so zaprli odcep pri Valmauri. Iz nekega stanovanja v Ul. D'Annunzio pa so morali odseliti priletnega moskega, ker se je podrl strop. Burja je

ovirala tudi prihod ladij. Neka francoska pomožna vojska ladja se je zjutraj sicer uspela zasidrati ob VII. pomolu, medtem ko je letalonosilka Clemenceau nekaj časa čakala, nakar je spet zaplula na odprto morje.

GLEDALIŠČE MIELA / ŠVICA

Koncert alpskih rogov za konec retrospektive

Zanimivi niz o švicarski filmski in glasbeni ustvarjalnosti v gledališču Miela se bo zaključil drevi ob 21. uri s koncertom skupine Mitha. Stirje glasbeniki, si sicer igrajo na trobento in so znani bodisi kot solisti bodisi kot člani raznih skupin, so se posvetili staremu ljudskemu glasbilu, dolgemu alpskemu rogu, ki je nekako simbol švicarskih dolin. Spored predvideva seveda ljudsko glasbo, vendar skupaj z elementi jazzja in drugih oblik sodobne glasbe.

Ta raznolikost in prepletenost različnih vplivov je tudi sicer označevala niz. Ze sam naslov »Nikogarsnja zemlja« se nanaša na svojstveno stvarnost

v Svici, ki je na prvi pogled pravljica dežela blaginje, v resnosti pa dežela nasprotij, dandanes dežela priseljevanja, a v preteklosti dežela izseljevanja. To je dežela različnosti zaradi zgodovinske večjezičnosti in večkulturalnosti, a tudi zaradi množičnega priliva tujega izročila, saj je to dežela »na prehodu« v Evropo. Vse to je prišlo do izraza tako v filmih kot na dosedanjih koncertih.

Niz, ki sta priredili Zadruga Bonaventura in švicarski sklad za kulturo Pro Helvetia ob sodelovanju združenja Alpe Adria Cinema dopolnjuje razstava sugestivnih crnobelih fotografij »humanističnega« švicarskega fotografa Jeana Mohra. (bov)

NOVICE

Mladi se odpravljajo na obisk v slovenski parlament in na koncert D. Bowieja

Klub goriske mladine prireja v četrtek, 6. februarja, obisk slovenskega parlamenta v Ljubljani, ki je bil napovedan že 25. januarja, pa je takrat odpadel zaradi poledice na cestah. Program obiska predvideva ogled prostorov in sestanek z nekaterimi poslanci. Zvečer se bo obisk v Ljubljani sklenil z udeležbo na koncertu Davida Bowieja v hali Tivoli. Prijave pri članih KGM do sobote, 3. t.m.

Predstavitev "Studi Goriziani" in priloge o prenovi knjižnice

Po odprtju prenovljenih prostorov v palači Werdenberg v Mamelijevi ulici začena Državna in mestna knjižnica v Gorici z nizom kulturnih srečanj povezanih s knjižnično dejavnostjo. Prvo bo jutri, 1. februarja, ob 17.30 v konferenčni dvorani v 2. nadstropju knjižnice (Ul. Mameli 12). Predstavili bodo 81. zvezek zbornika "Studi Goriziani" in 12. posebno prilogo revije, ki je posvečena "prerajeni knjižnici" po izvedbi obnovitvenih del na poslopju. Zvezek in prilogo bosta predstavila prof. Sergio Tavano in odv. Marino De Grassi skupaj z avtorji nekaterih med prispevki v zadnji številki.

Občinski svet v Gorici

Goriski občinski svet je sklican danes ob 16. uri. Na dnevnem redu je vrsta zahtevnih točk (občinski proračun in proračuni mestnih podjetij), ki pa bodo verjetno prisle na vrsto sele prihodnji teden, ko se svet sestane se trikrat. Na današnjem dnevnem redu je poleg sporocil župana in interpelacij svetovalcev tudi odobritev davka ICI za leto 1996, pri čemer je predvideno povečanje odbitka za prvo hiso.

Šavli o zgodovini Slovencev

Krozek Anton Gregorčič vabi jutri na srečanje z dr. Jozkom Savlijem. Govoril bo na temo: Slovenci, pleme ali narod? v preteklosti in danes. Srečanje bo ob 20.30 v mali dvorani Katoliškega doma. Prof. Šavli bo na njem izpostavil svoje značilne teze o razlagi zgodovine slovenskega naroda, ki se je po njegovi oceni prevečkrat nagibala v podcenjevanje in celo ustvarjanje manjvrednostnega občutka.

Godalni kvartet na gradu

Ob zaprtju razstave "Ottocento di frontiera" bo danes ob 18. uri v dvorani pokrajinskih muzejev na gradu koncert godalnega kvarteta Kairos iz konservatorija v Castel Franco Veneto. Izvedli bodo skladbi F. J. Haydna Kvartet op. 20 st. 4 in W. A. Mozarta Kvartet K 465.

Ženska presenetila vlomilca

Naključni prihod stanovalke je predsinoči spravil v beg tatu, ki se je pripravil na vlom v trgovino telefonske in računalniške opreme Elcom shop v Drev. 24. maja 5. Moski v temnozelenem sukniču in svetlih hlačah je okrog 20.40 s kovinsko palico skušal izruti resetke stranske izlozbe na prehodu na notranje dvorišče. Njegovo početje je opazila ženska, ki je bila namenjana na dvorišče. Njen prihod je spravil v beg tatu, ženska pa je poklicala policijo, ki je ugotovila, da je dejansko slo za poskus vloma in sedaj isče storilca.

Univerza: senator Bratina prepričal ministra

Senator Darko Bratina je z ministrstva za univerzo dobil sporočilo, da je minister Salvini predložil Državnemu univerzitetnemu svetu formalni predlog za vrnitev naziva "Mednarodne in diplomatske vede" goriski fakulteti. Lani je zakonski ukrep namrec odvzel iz naslova naziv "diplomatske" in s tem tudi vsebinsko okrnil goriski tečaj, ki je bil postavljen na raven vrste sorodnih tečajev. Bratina se je pred kratkim srečal z ministrom in ga prepričal, da je bila sprememba krivična, ker je okrnila stratesko vlogo goriskega tečaja pri formiranju diplomatskega kadra za srednje in vzhodnoevropski prostor. Podpora si je senator glede tega zagotovil tudi na Farnesini, kar daje upati, da bo univerzitetni svet, ki se bo sestel med 8. in 10. februarjem, prizgal zeleno luč za obnovitev imena in vloge goriskega diplomatskega tečaja. Zadnji formalni akt bo ministrski odlok.

Sen. Bratina je z zadoscenjem sprejel te vesti, obenem pa opozarja, da bo potrebna se velika skrb in prizadevanje, da se na tečaju ohrani doprinos zunanjih docentov in izvedencev, kar edino lahko omogoči goriski univerzi aktivno vlogo središča izmenjav na mednarodni ravni.

ZSKD / V PETEK V AVLI GM

Predstavitev "beležnice" Alda Rupla

Ce zelimo opredeliti začetek letosnje sezone pri Zvezi slovenskih kulturnih društev na Goriskem, lahko rečemo, da je naravnana "izdajateljstvo". V krajšem časovnem presledku je bilo (in bo) namrec v okviru dejavnosti Zveze izdanih nekaj knjig in publikacij. Stvar ni slučajna ali rezultat posrečnih trenutkov. Gre za izbiro, ki so jo pri tej organizaciji upoštevali v prepričanju, da sodi v širok spekter ljubiteljske kulture tudi pisana beseda, se posebno ce obravnava ljudi in tematike, ki so povezane z goriskim prostorom.

Takšno razmišljanje je pri Zvezi vzkliko ze pred nekaj leti, ko so se odlocili za mesečno informativno publikacijo (Glasilo), ki je s casom vse bolj opuscala golo informativno vlogo in se priblizevala gornjemu razmišljanju. Glasilo je v letošnji sezoni dobilo drugačno dimenzijo in tudi njegovo mesečno izhajanje se je prenehalo. Odlocili so se, da bodo v teku leta izdali nekaj publikacij oziroma knjig, ki naj bi prvenstveno zadevale in govorile o goriski stvarnosti.

V tem smislu je bila pred novim letom, v sodelovanju s Kulturnim domom, izdana publikacija o Bratuzevi kavarni, ki jo je napisal Marko Waltritsch. V tem smislu pa je nastala tudi "beležnica" Zaznave in otenki, ki jo je pripravil Aldo Rupel, in pesniška zbirka Franja Rojca, ki jo bosta Zveza in kulturno društvo Sovodnje pred-

stavila konec meseca. V nacrtih pa je tudi izid knjizice, v kateri bo govora o starih ljudskih obicajih na Goriskem.

Ruplovo beleznico, ki jo je Zveza kulturnih društev izdala ob sodelovanju komisije za kulturo pri SKGZ, bodo predstavili v petek, 2. februarja, ob 18. uri v avli Glasbene matice v Gorici (Krizna ulica 3). Na veceru bosta ob avtorju spregovorila se Rudi Pavsic in Marko Kravos, za glasbeni intermezzo pa bodo poskrbeli gojenci glasbene sole. Ruplovo beleznico bogatijo risbe Silvana Bevcarja, za graficno opremo pa je poskrbel Daniel Jarc.

V spremni besedi Ruplovemu delu je Nadja Marincic zapisala: »Odenki dozivetega se odražajo v izbrusenem slogu in besediscu. Z enako občutljivostjo, s katero gleda vase, avtor opazuje tudi svet okoli sebe in ga do podtankosti opiše v presenetljivem bogastvu prirodnih pojavnosti... Velikokrat pa je narava posrečena metafora za najgloblja neizpovedljiva duševna stanja. Nov kalejdoskop občutkov se sproža v odnosu do družbe, ki jo avtor vsekozi dozivlja problemsko, in vendar pokončno, samozavestno, ceprav ga neizpolnjena pričakovanja včasih silijo skoraj v cinizem. Toda clovek na meji ve, da je njegov položaj perspektivnejši od položaja ostalih skupnosti, ce bo znal ohraniti in posodobiti vrednote svojega prostora.«

PUBLIKACIJE / POVRATEK V KIOSKE

List Zuf de žur v službi goriske večkulturnosti

Članki bodo v treh jezikih

V soboto, 3. februarja, bomo v goriskih kioskih lahko spet dobili trijezični list Zuf de žur. List je začano prenehal z izhajanjem sredi lanskega leta. Sledilo je obdobje reorganizacije skupine, ki ga je izdajala. Prvotno so delovali v sklopu skupine "Goriziogiovane" in občinskega urada za malde, sedaj pa so se organizirali v samostojno kulturno združenje Zuf de žur. List, napovedujejo, bo nadaljeval po ze lani zastavljeni poti odkrivanja in uveljavljanja nove zavesti o večkulturni in večjezikovni identiteti goriskega prostora. Zuf de žur bo zato objavljaj

prispevke v vseh treh goriskih jezikih, italijascini, slovenscini in furlanscini, da bi tako prispeval k premagovanju vseh meja, pregrad in oblik kulturne zaprtosti.

Uradna predstavitev prve številke novega Zuf de žur bo v petek, 2. februarja, ob 19. uri v gostilni "pri Lojski" (pri Silvani) na Placuti - vogal. Ul. Brass. Vabljeni so vsi Goricani. Uredništvo obenem opozarja, da se je mogoce naročiti na glasilo. Naročnina do julija 1996 stane 10 tisoč lir in jo gre vplacati na postni tekoci račun stev. 11426491 naslovljen na Združenje Zuf de žur, Ul. Capuccini 21, Gorica.

KINO

GORICA
VITTORIA Zaprtto zaradi prenovitvenih del.
CORSO 17.15- 19.40-22.00 »Seven«. I. B. Pitt in M. Freeman.

PRIREDITVE

KD BRISKI GRIC vabi jutri ob 20.30 na predvajanje filmskih zapisov o društveni dejavnosti v pred tremi desetletji.
KD SOVODNJE vabi v petek, 2. februarja, na celovečerni koncert mešanega pevskega zbora Primorec - Tabor ob desetletnici delovanja zbora. Koncert bo ob 20.30 v Kulturnem domu v Sovodnjah.
SKPD F. B. SEDEJ vabi na Prešernovo proslavo v nedeljo, 4. februarja, ob 16. uri v Sedejevem domu v Steverjanu. Nastopil bo zbor Musica viva iz Kranja, ki ga vodi Nada Kos. Napovedoval bo Janez Dolinar.
DRUŠTVO SLOVENSkih UPOKOJENCEV za Gorisko bo 18. februarja priredilo veselo pustovanje v Gallianu pri Čedadu. Prijave do 7. februarja na društvenem sedežu (ob sredah med 10. in 11. uro) ter poverjeniki.

OBVESTILA

FOTOKLUB SKUPINA 75 sporoča, da obnavljajo redno dejavnost. Člani se bodo sestajali ob sredah ob 20. uri v Kulturnem domu v Sovodnjah. Prvo srečanje bo danes, 31. januarja.
POSTNA UPRAVA obvešča, da bodo danes ob zapadlosti roka za plačilo avtomobilske takse in tv naročnine okenca za sprejemanje postnih položnic na glavni postji v Gorici in v podružnici v Trziču delovala do 18. ure.
DRUŽBA se dobi jutri, 1. februarja, ob 19.30 na trgu v Standrežu.
CICIKLUB obvešča, da bo prihodnje srečanje v ponedeljek, 5. februarja, ob 15. uri v Kulturnem domu v Sovodnjah.

RAZSTAVE

V KATOLISKI KNJIGARNI bodo v petek, 2. februarja odprli razstavo akademske slikarke Mire Licen Krmpotič. Govorila bosta Silvester Gabersček in Josko Vetrh.

IZLETI

SPD GORICA - Smučarski odsek priredi 11. februarja smučarski izlet v Sappado. Prijave na sedežu danes ob 11. do 12. in jutri ob 19. do 20. ure.
SKD HRAST - Sportni odsek Doberdob priredi 11. februarja smučarski izlet v Bad Kleinkirchheim. Cena avtobusa 16 tisoč lir. Za informacije: tel. st. 78130, 78262 ali 419957.

LEKARNE

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
MARZINI, Korzo Italia 89, tel. 531443.
DEŽURNA LEKARNA V TRZICU
AL REDENTORE, Ul. Rosselli 23, tel. 410340.

POGREBI

Danes: 9.30, Carolina Grusovin, vd. Grusovin iz splosne bolnišnice v cerkev v Strazicah in na gl. pokopališče; 11.00, Adeodata Michelis iz splosne bolnišnice na glavno pokopališče.

ZAHVALA

Ob izgubi našega draga gega

Stanka Kosiča

(starejšega)
se iskreno zahvalujemo vsem za iskreno pomoč in izraze sozolja. Posebna zahvala darovalcem cvetja in v dobre namene. Hvala vsem, ki boste pokojnika ohranili v blagem spominu.

Svojci
Doberdob, 31. 1. 1996

GLEDALIŠČE / NA POBUDO KULTURNEGA DOMA IN SSG

Igra za otroke obeh narodnosti

"Peter in volk" ali "Pierino e il lupo" je naslov gledališke predstave za učence slovenskih in italijanskih osnovnih sol, ki se v teh dneh vrstijo v goriskem Kulturnem domu. Zvrstilo se bo devet predstav, ogledalo pa si jih bo približno 700 otrok iz cele goriske pokrajine. Slovenske osnovne sole so se polnostevilno odzvale, a tudi odziv italijanskih sol je nadvse spodbuden in nad vsemi pričakovanji prirediteljev.

Predstave so vsak dan v jutranjih

urah in sicer prva ob 9. druga pa ob 11. uri in to do konca tedna. V ponedeljek, se je "tour" gledališkega igralca SSG Franka Korosca pričel v Standrežu, kjer je izjemoma predstava bila na tamkajšnji osnovni soli, nato pa so včeraj predstavi v Kulturnem domu prisostvovali učenci sole Oton Zupančič iz Gorice. Danes (in v petek) bodo na vrsti osnovne sole italijanskega mestnega didaktičnega ravnateljstva, ter iz Sovodnjah in Ronk (slovenske), jutri pa učenci

osnovne sole Fumagalli iz Gorice in slovenskih sol iz Doberdoba, v petek pa se sole z Vrha, Steverjana in Krmina. V soboto pa se bo teater preselil v pevmsko osnovno solo.

Predstavo "Peter in volk" prireja ta v skupnem sodelovanju SSG iz Trsta in Kulturni dom iz Gorice, pokrovitelj pa je odborništvo za solstvo pri Goriski občini.

Na slikah (foto Bumbaca) igralec SSG Franko Korosec in učenci med včerajšnjo predstavo

V bolnišnici 22 zasilnih postelj

Zdravstveno podjetje za Gorisko obvešča, da so v dogovoru z vodstvom splosne bolnišnice v Gorici ugotovili možnost namestitve dodatnih dvaindvajsetih bolniških postelj (v sklopu splosne medicine), tudi v drugih specialisticnih oddelkih. Za paciente bo, ce se bo tak ukrep pokazal za dejansko potrebnega in se bo uresnicil, skrbelo zdravniško osebje 1. oz. 2. medicinskega oddelka, pomozno osebje pa bodo zagotovili na posameznih oddelkih (okulistika, kirurgija, ginekologija), kjer bodo postelje pripravili. Sicer pa bodo v te oddelke namestili paciente, ki so ze v fazi okrevanja. Ukrep je v zvezi s povečanjem števila pacientov v zimskih mesecih.

gospodarstvo in finance

DAVKI / KONKORDATA ZA LETI 1994 IN 1995

Novi davčni parametri za ugotavljanje dohodka

V Veroni 21 davčnih utajevalcev z večmilijardnim dohodkom

OBVESTILA SDGZ

Davki na reklamne napise in TOSAP

Slovensko deželno gospodarsko združenje v Trstu opozarja včlanjene in druge zainteresirane, da je vlada sprejela zakonski odlok, ki odgoduje od 31. januarja na 31. marec plačilo občinskega davka na zasedbo javne površine (TOSAP) in na reklamne napise. Obrazce za davek TOSAP bodo poslali davkoplačevalcem kar na dom. Kdor jih ne dobi, se lahko obrne na občinski davčni urad (Ufficio tributari) v Largo Granatieri st. 2 (tel. 6154825/6754448).

V tem času bi morala Občina Trst dokončno ukiniti plačilo tako imenovanega »davka na senco«, ki se nanaša na površino sencnih zaves trgovin in drugih objektov. Združenje bo pravčasno obvestilo preko tiska vse prizadete, ko bo sklep potrjen.

Trgovska in gostinska dovoljenja (licence)

Do 31. januarja je treba plačati davek na občinska dovoljenja (licence) za trgovske in gostinske dejavnosti. Pristojbine za trgovine so ostale nespremenjene in sicer v občini Trst placamo 344.000 lir, Milje 344.000, Dolina 275.500, Repentabor 307.500, Zgonik 322.500, Devin-Nabrezina 322.000.

Samo gostinski obrati s sedežem v občinah Devin-Nabrezina in Milje pa plačajo sledeče zneske. Devin-Nabrezina: obrati IV. kategorije 34.000 lir, hoteli IV. kat. 26.000, radio 22.500, TV 169.000. Milje: obrati IV. kat. 180.000, hoteli IV. kat. nic, radio 24.000, TV pa 180.000.

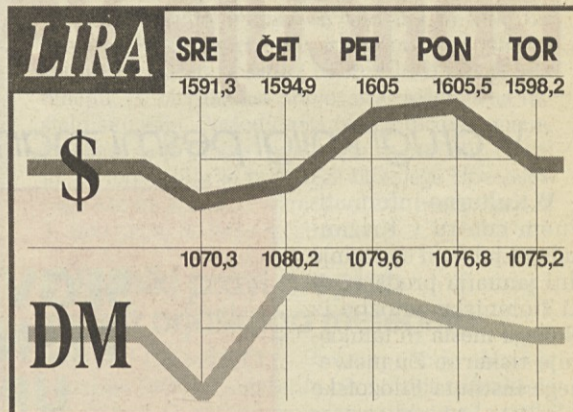
RIM - Raztegnitev davčnega konkordata na leti 1994 in 1995 bo slonela na novem sistemu parametrov, ki bo obenem izredno zapleten, pa tudi prilagodljiv glede na značilnosti posameznega davkoplačevalca, podjetja ali svobodnega poklica. Parametre bodo uveljavili v primeru, da bi prijavljeni dohodek bil za 25 odst. nižji od meje, ki jo določa novi »dohodkometer«. Pri tem bodo vračunali vrsto splošnih pokazateljev, kot so telefonski in potni stiski, vrednost aparatov in visina izplačil sodelavcem, ter specifičnih pokazateljev, ki so različni za podjetja in za posameznike, ki se ukvarjajo s svobodnimi poklici, pa tudi za različna geografska območja, na katerem deluje posamezni davkoplačevalec.

Izvedeni finančnega ministrstva so včeraj orisali novi sistem, na katerem bosta slonela konkordata: iz izbora primerov, pri katerih so ugotovili znatne davčne utaje, so izdelali »vecdimenzionalni statistično-matematični model«, ki ga bodo primerjali s podatki posameznega davkoplačevalca. Davčna

konkordata naj bi na tej podlagi predvidoma prinesla v državne blagajne 5.500 milijard lir: 1.500 milijard za leto 1994 in 4.000 za preteklo leto.

Proti vladnemu ukrepu je že nastopilo združenje malih trgovcev Confesercenti, ki ugotavlja, da so v zadnjih mesecih zahtevali že več kot 15 tisoč milijard lir naknadnih davkov od oseb, ki opravljajo svobodne poklice oz. niso uslužbenci: 7 tisoč milijard za že izplačani konkordati, 5.500 milijard lir za tokratni konkordati na podlagi novih parametrov, tisoč milijard lir za konkordati na področju socialnega zavarovanja in 2 tisoč milijard lir za obrok konkordata za tekoče leto.

Kako deluje italijanski davčni sistem, pa zgovorno dokazuje primer iz Verone, kjer so odkrili 21 davčnih utajevalcev z večmilijardnim dohodkom. Med temi je trgovec z železom, ki ni prijavil nobenega dohodka, pri inspekciji pa so mu ugotovili 205 milijard lir dohodkov. Na seznamu, ki ga je sporočil finančni minister Fantozzi, so predvsem trgovci, obrtniki in prevozniki.

NOVICE

Nevamost založniškega monopola zaradi cen dnevnikov?

RIM - Garant odbora proti monopolom Giuliano Amato je opozoril garantu za založništvo Giuseppeja Santaniella, da bi lahko poenoteni povisek cen skoraj vseh dnevnikov, ki ga je določilo združenje založnikov, lahko krsilo določila o prosti konkurenci in tudi interese bralcev. Amato izhaja iz dejstva, da ni prislo do zaznavnih razlik v prodajnih cenah dnevnikov po liberalizaciji cen leta 1988, iz česar bi lahko izhajalo, da so založniki uveljavili sicer nenačrtan dogovor za omejitev konkurence.

Lanska proizvodnja avtomobilov: +8,68 odst.

TURIN - Lani je italijanska avtomobilska industrija proizvedla 1.667.609 vozil, kar je za 133 tisoč vozil oz. 8,68 odst. več kot predlanskim. 48,8 odst. proizvodnje oz. 806.489 vozil je bilo namenjenih izvozu s porastom 20,45 odst. v primerjavi s predlanskim izvozom.

TRST / OBČNI ZBOR TRŽAŠKEGA BANČNEGA ZAVODA

Tržaška hranilnica »CRT banca« v čedalje večji meri odprta vzhodu

TRST - »Zadovoljni smo z lanskim poslovanjem, potrdili in povečali smo naš dobiček, razširili smo naše poslovanje, sli smo v sodelovanje z bančnim holdingom Unicredito, zaradi česar bomo ugodne posledice občutili v prihodnjih letih.« S takimi trditvami sta včeraj novinarjem orisala lansko delovanje predsednik CRT Roberto Verginella in generalni direktor Nerio Benelli.

Tržaskemu bančnemu zavodu, ki je na prvem mestu na lestvici tržaskih bank, je lani uspelo zbrati nekaj več kot 3.700 milijard lir neposrednih hranilnih vlog, kar je za približno 9 odstotkov več kot leto prej, ko so jih nabrali 3.410 milijard. V odstotkih je to precej več kot povprečni povisek v vsedržavnem merilu, ki naj bi dosegel komaj 2 odstotka več kot v letu 1994. Velika večina denarnega poslovanja (3.590 milijard) gre na račun bančnega oddelka CRT, ki ga poznamo kot CRT-Banca SpA. Če tej vsoti dodamo se

3.140 milijard posrednih hranilnih vlog, dobimo številko 6.730 milijard lir vseh hranilnih vlog, kar pomeni 6-odstotni porast. Tudi posebna banka Specialcredito je beležila uspeh, saj so vloge porasle za 20 odstotkov in prisle na 160 milijard lir.

Posojila so dosegla 1.500 milijard lir, kar pomeni 11-odstotni porast. Tudi tu je uspeh z vsedržavnim položajem, kjer so lani zabeležili povprečni 5-odstotni porast posojil. Tudi tu ima CRT-Banca levji delež, sa so dali približno 1.400 milijard lir posojil. Tu so sicer povprečno pod vsedržavno ravno, saj beležijo samo 4 odstotke porasta posojil, ki so bila dana vsem gospodarskim sektorjem.

Cistega obračuna za lansko poslovno leto niso se naredili. Kosmati dohodek je tam pri 55 milijardah lir, kar je veliko več kot v letu 1994, ko so ga imeli 28 milijard. Vendar pa so tudi stroški narasli. Zaradi tega se ne vedo koliksen bo čisti dobiček.

Za delničarje je lansko poslovno leto bilo uspešno, saj so ti po eno delnico zastonj dobili za vsakih dvajset v njih posesti.

Lansko leto je za hranilnico CRT bilo pomembno tudi iz drugih razlogov. Večja paketa njenih delnic sta kupila holding Unicredito in zavarovalnica Generali. Unicredito je pristopil kot mocan delničar, saj je kupil 28 odstotkov delnic, Generali pa jih ima 5 odstotkov. Tako Unicredito kot CRT imata korist od tega novega medsebojnega sodelovanja. CRT bo imela korist predvsem od uvedbe novih tehnoloških služb, ki bi si jih sama ne morala privoščiti. V prihodnjih letih bo bančna uspešnost temeljila na razvoju tehnologije. Unicredito, ki je zelo mocan v Venetu in v Furlaniji ter ze ima vrsto služb v tujini, bo v sodelovanju s CRT marsikaj pridobil zaradi njene navezave na tržišča Vzhodne Evrope. Koper, Budimpešta, Dunaj in Praga so namreč precej pomembne postojanke.

Tem se pridružuje tudi Zagreb, saj je ze sredi lanskega leta, po nekajletnih pogovorih in pripravah, CRT uspelo ustanoviti svojo banko v Zagrebu. To je Trščanska Stedionica banka, ki bo pričela poslovati letos avgusta. CRT ima v njej 65 odstotkov delnic, po 7, 5 odstotkov vsak imata finančni družbi Finest iz Pordenona in Simest iz Rima, 20 odstotkov imajo zasebni hrvaški delničarji: ti so iz Zagreba, Reke, Umaga in Bjelovara. V lanskem oktobru so ti hrvaški delničarji v Zagrebu podpisali vstop v novo banko. Prejsnji petek je predsednik Verginella s sodelavci bil v Zagrebu na obisku pri tamkajšnji centralni Banki Hrvatske. Upostevajoč najnovjšo hrvaško bančno zakonodajo so Tržacani uradno vložili prošnjo za možnost poslovanja te banke. Zagreb mora odgovoriti v roku 60 dni. V Zagrebu je ze na voljo sedež nove banke. To je prva italijanska banka na Hrvaškem in marsikdo v Italiji z radovednostjo gleda kako bo z

njo. Nic cudnega ni v tem, saj je Hrvaska se vedno zelo rizično področje, komaj se je izvlekla iz vojne, potrebuje vsega, da bi se njeno gospodarstvo pričelo obnavljati.

V zvezi s tem sta zastopnika CRT povedala tudi, da so se pred kratkim uspešno končali pogovori z IWS, t.j. merchant banko Svetovne banke. Ta je pripravljena s 14-odstotnim deležem vstopiti v pravkar omenjeno Trščansko Stedionico banko v Zagrebu in postati nekaj investitor v obnovo hrvaškega gospodarstva. Kljub temu, da se bo CRT odpovedala tem 14 odstotkom, bo se vedno ohranila 51-odstotni večinski delež v novi zagrebski banki. Brez dvoma bo na Hrvaškem poslednik tudi za tiste podjetnike, ki so klienti bank, ki delujejo v sklopu Unicredito.

Na Balkanu se razmere hitro spreminjajo. Zaradi tega jih bo zanimalo tudi sodelovanje s Srbijo, Makedonijo in Bosno.

Marko Waltritsch

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE TRŽAŠKA KREDITNA BANKA BCIKB	30. JANUAR 1996 v LIRAH		
	valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1574,00	1622,00	
nemška marka	1064,00	1097,00	
francoski frank	308,00	318,00	
holandski gulden	946,00	975,00	
belgijski frank	51,30	53,30	
funt sterling	2368,00	2440,00	
irski sterling	2456,00	2530,00	
danska krona	274,00	282,00	
grška drahma	6,30	6,70	
kanadski dolar	1140,00	1175,00	
japonski jen	14,70	15,30	
švicarski frank	1303,00	1343,00	
avstrijski šiling	150,80	155,40	
norveška krona	242,00	249,00	
švedska krona	226,00	233,00	
portugalski escudo	10,10	10,60	
španska pezeta	12,40	13,10	
avstralski dolar	1167,00	1202,00	
madžarski florint	11,00	14,00	
slovenski tolar	11,50	12,10	
hrvaška kuna	265,00	290,00	

KMEČKA BANKA - GORICA		
30. JANUAR 1996 v LIRAH		
valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1573,00	1618,00
nemška marka	1067,00	1092,00
francoski frank	308,00	318,00
holandski gulden	946,00	971,00
belgijski frank	51,50	53,30
funt sterling	2365,00	2445,00
irski sterling	2452,00	2547,00
danska krona	274,00	284,00
grška drahma	6,30	6,90
kanadski dolar	1138,00	1173,00
švicarski frank	1307,00	1335,00
avstrijski šiling	150,60	155,10
slovenski tolar	11,50	12,00

MILANSKI DEVIZNI TRG			
30. JANUAR 1996 v LIRAH			
valuta	nakupni	srednji	prodajni
ameriški dolar	—	1598,270	—
ECU	—	1969,550	—
nemška marka	—	1075,190	—
francoski frank	—	312,830	—
funt sterling	—	2403,800	—
holandski gulden	—	959,920	—
belgijski frank	—	52,282	—
španska pezeta	—	12,698	—
danska krona	—	277,770	—
irski funt	—	2492,980	—
grška drahma	—	6,491	—
portugalski escudo	—	10,345	—
kanadski dolar	—	1159,600	—
japonski jen	—	14,920	—
švicarski frank	—	1321,210	—
avstrijski šiling	—	152,920	—
norveška krona	—	245,280	—
švedska krona	—	229,720	—
finska marka	—	350,840	—
avstralski dolar	—	1185,600	—

FRANKFURTSKI DEVIZNI TRG			
26. JANUAR 1995 v DEM			
valuta	nakupni	srednji	prodajni
ameriški dolar	1.4835	1.4875	1.4915
funt sterling	2.2339	2.2409	2.2470
irski funt	2.3165	2.3235	2.3305
kanadski dolar	1.0750	1.0790	1.0830
nizozemski gulden	89.177	89.287	89.397
švicarski frank	123.75	123.85	123.95
belgijski frank	4.8542	4.8642	4.8742
francoski frank	29.033	29.093	29.153
danska krona	25.797	25.857	25.917
norveška krona	22.766	22.826	22.886
švedska krona	21.370	21.430	21.490
italijanska lira	0.9231	0.9271	0.9311
avstrijski šiling	14.201	14.221	14.241
španska peseta	1.1753	1.1793	1.1833
portugalski escudo	0.9580	0.9610	0.9640
japonski jen	1.3953	1.3963	1.3983
finska marka	32.364	32.444	32.524

LJUBLJANA / SLOVENSKO PESNIŠTVO UPORA

Pesniško sporočilo, ki izpričuje veličino upora

V drugi knjigi pesmi znanih in manj znanih avtorjev

V Kulturno-informativnem centru v Krizankah v Ljubljani so zadnje dni januarja predstavniki Dolenjske založbe iz Novega mesta in tamkajšnje tiskarne Znanstvenega inštituta Filozofske fakultete iz Ljubljane ter avtor izbora in urednik Boris Paternù, predstavili javnosti drugo knjigo znanstveno zasnovane in tako tudi opremljene zbirke »Slovensko pesništvo upora 1941-1945 - Partizanske II.«

Prva knjiga je izšla že leta 1987 v sozaložništvu Mladinske in Partizanske knjige iz Ljubljane, ko je bil zaključen zelo obsežen raziskovalni projekt slovenističnega seminarja, pri katerem je sodelovalo s svojimi seminarskimi nalogami kar 53 studentov in približno toliko tudi zunanjih sodelavcev iz Slovenije in zamejstva.

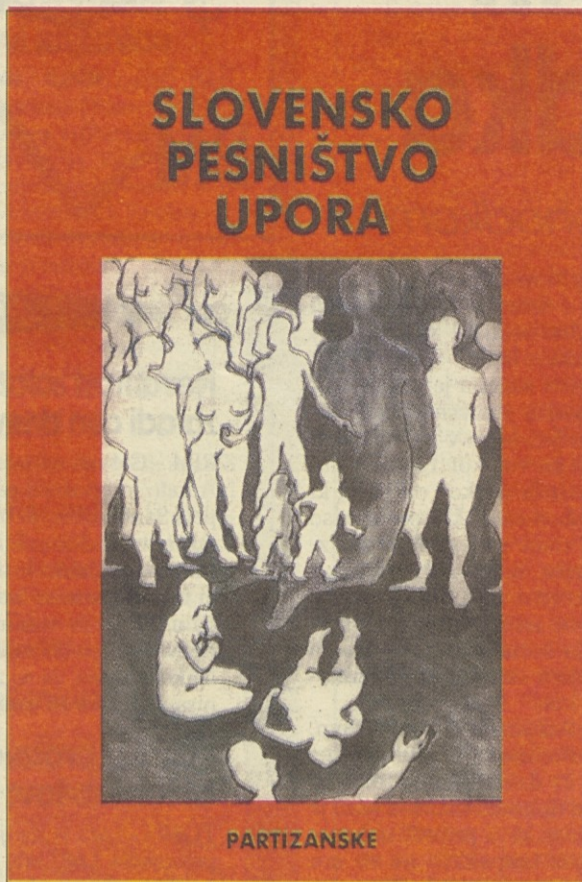
Bralci se bodo prav gotovo spomnili predstavitve prve knjige, ki je bila v Gregorčičevi dvorani v Trstu, kjer sta, kot recitatorja nastopila igralca Jerica Mrzel in že pokojni Josko Lukeš.

Mentor zelo obseznega raziskovalnega projekta Boris Paternù je ob sodelovanju Marije Stanovnik in Irene Novak-Popov pripravil tedaj izbor okoli 2300 pesniških besedil s spremnimi komentarji in jih razporedil za objavo v starih obseznih knjigah.

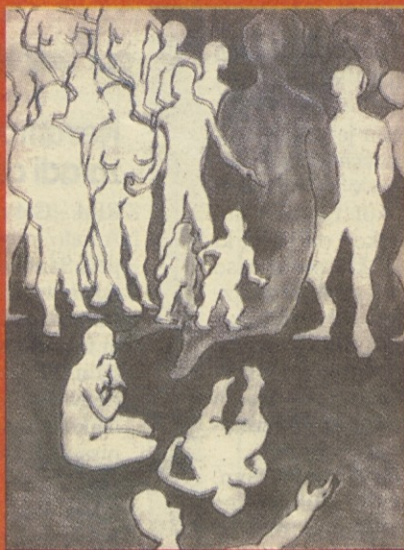
Ob predstavitvi te druge knjige so v Ljubljani spregovorili urednik Dolenjske založbe Franci Sali, ki je imela podporo Ministrstva za kulturo ter znanost in tehnologijo ter Znanstvenega inštituta Filozofske fakultete in Naceta Sumija, predstojnika Znanstvenega inštituta.

Druga zbirka prinaša pesmi pretežno znanih in vodilnih pesnikov upora - lahko bi rekli partizansko pesniško klasiko, v kateri so imena Milana Apiha - Maha, Mitje Ribičiča, Vladimira Pavšiča, Mateja Bora, Karla Destovnika-Kajuha, Ivana Minattija, Cirila Zlobca, Mileta Klopčiča, Toneta Seliskarja, Ivana Roba, Boža Vodiska, Mirana Jarca, Jozefa Udovica, Jozeta Brejca, Edvarda Kocbeka in še številnih drugih. Izdajo na več kot sedemsto straneh je oblikoval Janez Suhadolc, izredno lep ovitek knjige Almira Brevec. Recenzenta tekstov sta bila dr. France Zadavec in dr. Matjaz Kmecl.

Nace Sumi, predstojnik Znanstvenega inštituta FF in Franci Sali sta ob predstavitvi te druge knjige poudarila, da gre za najboljše delo tega inštituta, ki predstavlja korak na poti celovite predstavitve velikega raziskovalnega dosežka, ki je zahteval kar sede-

SLOVENSKO
PESNIŠTVO
UPORA

PARTIZANSKE

mna najt let zavzetega strokovnega dela.

Gradivo za novo knjigo je izbral in uredil Boris Paternù, z njim je sodelovala Irena Novak-Popov, oblikovalec knjige je bil Janez Suhadolc, oblikovalka ovitka Almira Brevec, natisnjena pa je bila v Tiskarni Novo mesto v nakladi 1100 izvodov.

Namen sodelavcev in urednikov obeh prvih izdaj je, da bi v najkrajšem izšli še ostali dve knjigi, ki bi obsegali zapise in pesmi zapornikov in taboriščnikov, kot tudi tistih, ki so morali v izgnanstvo, ali pa so v upor proti fašizmu so-

delovali v tujih zavezniških enotah.

Gre torej za zbirko pesmi upora v starih predvidenih knjigah, ki predstavljajo nekakšno nadaljevanje Strekljeve zbirke slovenskih ljudskih pesmi, le da so kajpada prilagojene značaju gradiva ter načinu obstajanja in nastajanja. Gre za slovstveni dokument, kakrsnega niti takratna, niti sedanja Evropa ne poznata, saj govori o izjemni moralni in kulturni energiji naroda, ki je bil obsojen na popolno iztrebljenje.

Prva, kot tudi druga knjiga, predstavljata kljub velikemu bogatvu

gradiva, le del obseznega raziskovalnega programa Slovenističnega seminarja, ki ga je vodil Boris Paternù, pri katerem pa je sodelovalo kar lepo število studentov.

Izbranih je bilo nad 10.000 besedil, po večini neznanih ali pozabljenih avtorjev. Iz tega fonda je bilo izbranih nad 2000 tekstov, ki pa živo in nazorno zajemajo dobo upora in trpljenja, tako s strani partizanskih borcev, taboriščnikov, izgnancev, prisilnih mobilizirancev v tujih delovnih in vojskih enotah, torej od povsod, kjer se je začel nato pa vse do konca vojne nadaljeval duh upora, ki je premagal fašizem in nacizem.

Ta druga knjiga vsebuje pesmi mnogih vodilnih, danes že »klasičnih« pesnikov upora. Ob njih so tudi imena neznanih, a zato prav tako pretresljivih avtorjev, med katerimi je veliko borcev antifasistov, političnih preganjancev in deportirancev v nacistična taborišča prav iz Primorske.

Izdajanje starih knjig o Slovenskem pesništvu upora je torej, ne samo zanimiva, temveč izredno pomembna tudi za nas zamejske Slovence. Zato upamo in želimo, da bi jo javno predstavili tudi pri nas, da bi si jo lahko tudi vsakdo izmed nas nabavil, saj gre za najbolj dragoceno duhovno sporočilo, ki izpričuje veličino slovenskega uporništvu in osvobodilnega boja za lasten obstoj.

Neva Lukeš

GLASBA / ZADNJA PLOŠČA VASCA ROSSIJA

Vasco razočaral ljubitelje rocka

Nobeni od desetih pesmi albuma »Nessun pericolo« se ne dvigne nad poprečje

Pred nekaj dnevi je Riccardo imel odprta svoja vrata tudi po sedmi uri in pol. Ekskluzivno je dan pred uradnim vstopom na trzišče tedaj začel s prodajo nove plošče Vasca Rossija, za katero je po številu kupcev po koncu običajnega delovnega dneva vlada veliko pričakovanje. Skok k blagajni, kjer se je kup laserskih plošč in kaset vidno nizal, takoj domov in prosta pot decibelom.

Prvi vtis, ki smo ga imeli pri poslušanju desetih novih pesmi najpopularnejšega italijanskega pevca, ni bil najboljši. Raje nasprotno. »Tam tam« običajnih vsevedov je napovedal ploščo, ki naj bi se bolj približevala staremu Vascu, tistemu iz zgodnjih osemdesetih let, če ne celo prvim pesmim emilijanskega kantavtorja. Toda kaj takega bi v albumu »Nessun pericolo... per te« zaman iskali. Le pesem Sally ima pečat nekdanjega Vasca in asocijacija s prvo Vascovo pesmijo nasploh Jenny je takojšnja.

Skratka uresničile so se zle slutnje tistih, ki so bili mnenja, da se je s ploščama Liberi liberi in se predvsem Gli spari sopra Vasco iztrosil. Preveč dobra sta bila ta zadnja dva albuma (in mimogrede tudi zadnji single Senza parirole) da bi lahko tudi tretji

bil na vsaj podobni ravni. Preveč idej je Vasco izrazil v zadnjih letih, da bi mu lahko ostala se katera. Besede ne tečejo in so take, da bi jih lahko prepevala desetstisoča grla. Pa tudi glasbena plošča ni

gali visoko oceno. Sama Nessun pericolo per te, ki plošči daje naslov, se ne dviga iz sivega povprečja.

Odprto ostaja vprašanje, če bo po večkratnem poslušanju vtis ostal tako klavni ali pa se bo mnenje spremenilo. Vascovi pristasi so bili malce razočarani tudi ob prvem poslušanju plošče Gli spari sopra, toda nato je istoimenska turneja doživela izreden uspeh, saj je zabeležila rekorden obisk več kot enega milijona gledalcev - poslušalcev.

Alarmnih zvoncev, ki so napovedovali začetek Vascovega konca žal ni manjkalo. Po-

letna koncerta na San Siru Rock sotto l'assedio proti vojni v Bosni nista bila uspešna. Vzdušje pacni bilo tisto običajno, ki se ustvarja na koncertih modenskega rockerja. Če je to le bil sad subjektivnih občutkov, ne more isto veljati za Vito spericolato, ki reklamizira pripomočke za dojenčke. S to potezo je Vasco enostavno zbrisal sporočilo nekaterih njegovih zgodovinskih pesmi in kdor je pričakoval, da bo v novi plošči dobil nekakšno nadomestilo (kakšno?) za zatemnjeni Vasco mit, je neizogibno doživel razočaranje.

Dimitrij Krizman

MARIBOR / PRED PAPEŽEVIM OBISKOM V SLOVENIJI

Arhitekt Boris Podrecca namenja drugačno vlogo Slomškovega trgu

Med stvari, ki jih bi bilo treba urediti do papeževega obiska v Sloveniji in Mariboru, sodi tudi Slomskov trg, prizorišče slovesnega dogodka, ko bi naj sveti oče posvetil v svetnika skofa Antona Martina Slomška. O posegih na Slomškovega trgu so začele krožiti govorice že takrat, ko je mariborska univerza prosila avstrijskega arhitekta slovenskega rodu Borisa Podrecca, naj pripravi projekt prenove zgradbe prihodnjega rektorata, ki je arhitektonsko ena najdragocenejših stavb - ne le na Slomškovega trgu, marveč v vsej Sloveniji.

Ze pri razpisu natečaja za ureditev Slomškovega trga je mestna občina Maribor Podrecci priznala prednost pred drugimi natečajniki s tem, da ga je povabila k sodelovanju. Zlonamerneži so

nemudoma namignili, da so razpis natečaja, razstava predlogov z maketami in javna obravnava elaboratov le navidez demokratična pot do najustreznejše rešitve, če pa je bil zmagovalec takorekoč že znan.

Enajstletna zirijska, sestavljena iz predstavnikov zupanstva, različnih strok in Cerkve, je dejansko kot najustreznejšo rešitev izbrala elaborat, ki ga je s stiriimi sodelavci pripravil Boris Podrecca. Tik pred javno razpravo je bil projekt nekoliko spremenjen na zahtevo zirijske, ki se zaveda, da je Slomskov trg kot oaza zelenja v središču mesta tesno prirasel k srcu Mariborčanov, ki so zelo občutljivi, ko gre za kakršnokoli spremembo. To zlasti velja za drevesni fond, ki je v predlaganem elaboratu zmanj-

san, zelenice in cvetne grede pa naj bi zamenjali tlakovci. Posebno pozornost je avtor namenil razsvetljavi trga z usmerjenimi žarometi, ki naj bi v večernih urah osvetljevali čudovita pročelja, ki jih zdaj zakrivajo razkošne drevesne krošnje. Prav drevje, ki je zaradi nepravilnega obrezovanja »podivjalo« in v poletni vročini ponuja senčno oazo sredi razgretga asfalta in betona, je pri tem projektu jabolko spora. Eden od številnih razstavljalcev je dejal, da je »nacrtovana preureditev trga največje razlaskanje v mestu, saj mesecanom pod pretvezo uredjenega trga tega pravzaprav jemlje«. S Slomškovega trga ne bo izginila le večina dreves, marveč tudi parkirišča - z izjemo tistih za domicilne uslužbenke.

Projekt Borisa Podrecca - ne glede na številne utemeljene in neutemeljene pripombe iz javne razprave - karseda upošteva spremembe namembnosti stavb. Slomskov trg bo dobil novo vsebino, s tem pa tudi novo vlogo v mestni strukturi, ki je posledica spremenjenih potreb mesta. Parkovno zelenje in nasadi so sestavni del mesta, ki jih je mogoče spreminjati v skladu z novimi spoznanji in potrebami prostora. Zato je zirijska predlagala, naj avtor pri nadaljnjem projektiranju - poleg nekaterih drugih sprememb - ohrani cimvec drevja. Tako bo ob papeževem obisku na Slomškovega trgu bolj ali manj vse po starem, če izvzamemo Fontano miru, ki naj bi jo papež tudi blagoslovil.

Martina Pavšič

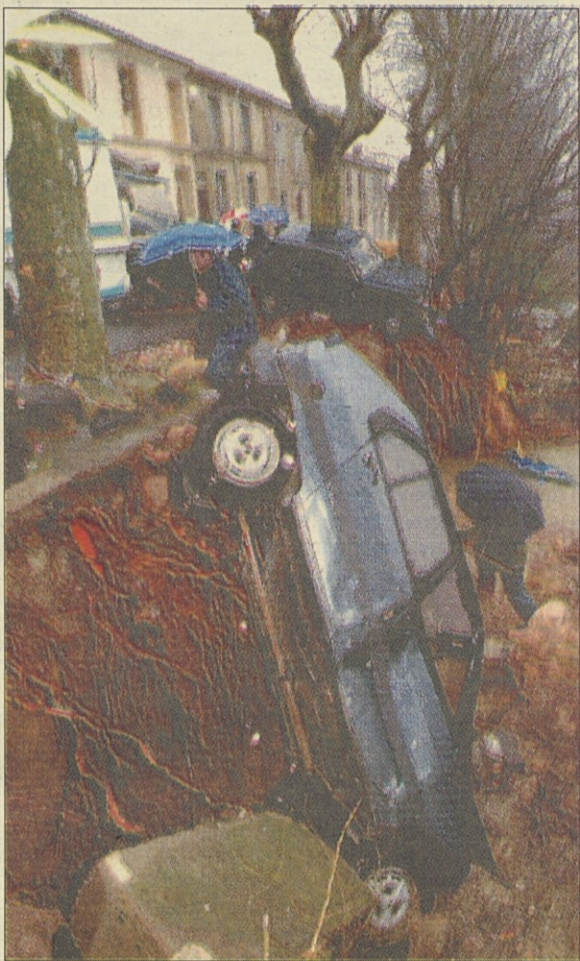
VREME / REKI PRESTOPILI BREGOVE

Vodna stihija v južni Franciji

Štiri mrtvi, več pogrešanih in polemike

PARIZ - Po shrhljivi noči, ki je terjala štiri cloveška življenja, več pogrešanih, na stotine družin brez strehe in ogromno gmotno škodo, se sedaj ljudem iz vasi pri Beziersu (južnofrancoski department Heral) obeta eksodus svetopisemskih razsežnosti. Po silovitih nalivih sta namreč prestopili bregove reki Libron in Lirou. Francoski meteorologi pa napovedujejo, da se bo v prihodnjih 48 urah položaj še poslabšal, tako da so oblasti zacele s širokopotezno akcijo evakuacije.

Na prizadetem območju sta predsednik vlade Alain Juppé in notranji minister Jean-Louis Debré. Njuna prisotnost pa ni omilila polemik, ki že tri leta izbruhnejo po vsaki katastrofalni povodnji. Na zatozni klopi sta urbanizacija in macehovski odnos do narave. Ljudje so obenem besni, ker ostaja škoda v glavnem neporavnan, ker tudi zavarovalnice zavlačujejo s poravnavo škode.

ZDA / Z INJEKCIJO

V Delawaru izvršili smrtno obsodbo

SMYRNA - American William Flamer, ki so ga pred 16 leti zaradi uboja svojega strica in tete obsodili na smrtno kazen, je bil včeraj usmrčen z injekcijo.

Flamer je bil obsojen, ker je februarja 1979 zaklal svojega strica ter teto. Ker sta mu žrtvi zavrnila izročitev čekov socialnega zavarovanja, jih je obsojenec kar 150-krat prerešetal s konico bajoneta ter nozem. Dejanja pa ni izvedel sam, pač pa skupaj s svojim pivskim kolegom Andreom Deputy, ki so ga usmrtili junija 1994.

41-letni Flamer je umrl 16 minut po polnoči. V ZDA je bila to kar druga usmrtitev v zadnjem tednu dni. Vodja zapora je sporočil, da je Flamer zadnjih 24 ur svojega življenja spal, jedel, gledal televizijo, bral ter napisal par pisem. Srečal se je tudi s svojim odvetnikom, člani svoje družine in duhovnikom. Tik pred smrtjo se je najprej opravičil svoji nekdanji

zeni, potem pa posvetil svojim kolegom, ki jim je dejal: »Upam, da boste z bozjo milostjo...«. Nagovor je prekinil in zazelhal. Sedem minut kasneje je umrl. Med njegovo usmrtitvijo je pred zaporom zbralo približno 60 nasprotnikov smrtne kazni. Svoj protest so izrazili z zvonjenjem zvonov ter petjem. Eden med njimi je dejal: »Oko za oko slepi svet.« Ameriške oblasti so zavrnilo vse prošnje za pomilostitev. Slednji je na zaslišanju 19. januarja pojasnil, da je ponovno nasel boga in da bi rad zivel in pomagal razsvetliti svoje kolege.

Flamer je bil prvotno obsojen na smrt na vislicah, kasneje pa si je izbral usmrtitev z injekcijo. Oblasti v Delawaru so namreč leta 1986 ukinile usmrtitev na vislicah in uvedle usmrtitev z injekcijo, vsem obsojencem pred 1986 pa so dali možnost, da izbirajo med omenjenima načinoma usmrtitve.

NOVICE

Za kazen je Hessen zaprl Hoechstov obrat

BERLIN - Hessensko ministrstvo za okolje je ukazalo zaprtje nekega Hoechstovega kemijskega obrata v Frankfurtu, iz katerega se je prejšnji teden v reko Men izlila poldruga tona kemikalij. Ministrica Margarethe Nimsch je obsodila 34-urno zamudo, s katero je obrat o izlitsu obvestil oblasti. Strokovnjaki so obenem ugotovili, da bi škodo omejili, ce bi Hoechst pravocasnoreagirjal na nastalo situacijo. Posledice za okolje niso se znane, Hoechst pa je priznal napako in se oprstnil. Nekaj ur po tem izlitsu je iz nekega bližnjega Hoechstovega obrata koncal v ozračju oblak pesticidov, ki je nato padel na neko mestno cetrt.

V Mehiki pravi preplah zaradi orjaškega meteorita

CIUDAD DE MEXICO - Prejšnjo noč je območje osrednje Mehike razsvetila neobicajna zelenkasta luc, ki jo je po mnenju izvedencev pozročil orjaški meteorit. Luc je opazilo na tisoce ljudi v glavnem mestu in v raznih krajih mehikskih zveznih drzav Puebla, Morelos, Queretaro, Jalisco, Vera Cruz in Guanajuato. Ljudje so v strahu telefonirali policiji, radijskim in televizijskim postajam. Mehiska civilna zaščita je ze zacela s širokopotezno akcijo iskanja drobcev meteorita.

Zasedli 2,5 tone kokaina

MADRID - Spanska policija je v galicijskem pristaniscu Corme prejšnjo noč zasegla 2,5 tone kokaina, ki se je nahajal na kapvedski ribiski ladji Yamanja. Na krovu so aretirali šest portugalskih mornarjev, za zapahi pa se je znaslo tudi sedem oseb, ki so na kopnem cakali posiljko kokaina.

Nesreča v rudniku zlata

JOHANNESBURG - Sibak potresni sunek 2, 9 stopnje po Richterjevi lestvici je včeraj ob 9. uri po krajevnem casu povzročil v rudniku zlata Carletonville pri Johannesburgu rusenje nekega rovua, tako da pogrešajo dvanajst rudarjev. Na delu so reševalne ekipe, ki pa jim se ni uspelo priti na prizorišce nesreče, tako da je predstavnik za tisk rudnika sporočil, da je dvanajsterica skoraj gotovo umrla.

PRIMORSKI DNEVNIK - PREDNAROČNINE 1996

**TUDI LETOS BOMO
OBVEŠČALI, INTERVJUVALI,
POROČALI, FOTOGRAFIRALI,
TISKALI IN PRINAŠALI
PRIMORSKI DNEVNIK
K VAM DOMOV
ZATO VAS TUDI
LETOS VABIMO,
DA OBNOVITE NAROČNINO**

Moj dnevnik.

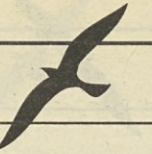

Vsem naročnikom Primorskega dnevnika za leto 1996 nudimo vrsto ugodnosti:

- Vsako jutro vas pred vrati čakajo sveže novice iz sveta in bližnje okolice
- Brezplačno vam bomo objavljali male oglase in čestitke
- Za novoporočence v letu 1996 bo naročnina brezplačna
- Do 31. januarja 1996 ostane prednaročnina nespremenjena (TUDI LETOS 300.000 lir)

KAKO PLAČATE:

- ▶ prednaročnino lahko plačate na upravi Primorskega dnevnika v Trstu in Gorici
- ▶ pri vseh slovenskih bančnih zavodih v FJK
- ▶ na Goriškem in po vaseh na Tržaškem pri raznašalcih Primorskega dnevnika

EPILOG SPORA V VODSTVU BOSNE IN HERCEGOVINE

Silajdžić se je dokončno razšel z vladajočo SDA

Muratović je tudi uradno prevzel dolžnosti premiera

SARAJEVO (Reuters) - Harisa Silajdžića je včeraj na mestu bosanskega premiera uradno zamenjal Hasan Muratović, vodstvo vladajoče Stranke demokratične akcije (SDA) pa je sprejelo Silajdžićev uradni izstop iz stranke. V Sarajevu sta zasedala bosanski parlament, ki je po potrditvi Muratovića za mandatarja razpravljalo o sestavi nove vlade, in parlament muslimansko-hrvaske federacije, ki mora prav tako oblikovati kabinet.

Odnosi med Silajdžićem - zelo sposobnim, a vzkipljivim islamskim intelektualcem - in Stranko demokratične akcije so se zaceli krhali lani. Premier je strankarskim veljakom očital, da si prisvajajo preveč politične moči, s tem pa ogrožajo večetno izročilo, za katerega so se prebivalci bosanske države borili. Predstavniki SDA so mu vračali udarce s

trditvami, da je premier razvzajen samotar, ki je za voditelja neprimeren, obenem pa si želi prisvojiti mesti ministrskega predsednika in zunanjega ministra hkrati. Haris Silajdžić je že avgusta leta 1995 po proceduralnem neestrinjanju z odločitvijo bosanskega parlamenta ponudil odstop z mesta premiera, želel pa je tudi izstopiti iz stranke SDA. Bo-

sansko predsedstvo med vojno njegovega odstopa ni hotelo sprejeti, zato je se naprej opravljal delo ministrskega predsednika.

Po mirovni konferenci v Parizu je bil dokončen razkol med Silajdžićem in SDA neizogiben. Priloznost za to se je ponudila, ko je postal kot premier zadolžen za sestavo nove vlade, in sicer v skladu s pogoji, določenimi v mirovnem sporazumu. Parlament, ki ga nadzoruje SDA, je izglasoval omejitve osrednje vlade na pet ministrov in ministra brez listnice. Silajdžić, ki je zahteval dvanajst ministrov, je

obtožil SDA, da se nepošteno igra s parlamentarnimi glasovi. Zavrnil je funkcijo mandatarja in pozval SDA, naj imenuje novega. Vladajoča stranka je imenovala Muratovića in v ponedeljek uradno potrdila izstop Silajdžića iz stranke.

Iz Sarajeva je včeraj pripela tudi vest, da je bosansko prestolnico prvič po podpisu mirovnega porazuma obiskal Nikola Koljević, podpredsednik Republike srbske. »Pocutim se nenavadno in nostalgичno, kljub temu pa sem vesel, da ljudje spet govorijo drug z drugim,« je Koljević povedal novinarjem.

Val samomorov vzdolž bojne črte

TUZLA (Reuters) - Srbske vasi, ki ležijo vzdolž nekdanje prve bojne črte, je zajel pravi samomorilski val. Od prvega tedna novega leta do danes si je v več zaselkih, ki sodijo v občino Lopare, vzelo življenje osem ljudi. Očitno gre za nekakšno množično depresijo,

ki je posledica preživelih vojnih strahot in strahu pred negotovo prihodnostjo. Na sliki (teletext: Reuters) sta Mara Jović in Dusanka Tekić iz vasi Peljave. Zalujeta za Dusankino 22-letno hčerko Tanjo, ki je pred dnevi naredila samomor.

IZPOVED ANONIMNEGA SRBSKEGA ČASTNIKA, TESNEGA SODELAVCA RADOVANA KARADŽIĆA

Ukaz je bil jasen: Muslimane je treba iztrebiti

Z odkrivanjem množičnih grobišč želijo preiskovalci haaskega sodišča za vojne zločine dokazati grozodejstva sprtih strani v Bosni in Hercegovini. Zdaj bodo dobili nepričakovano pomoč. Srbski častnik, ki spada med ožje sodelavce Radovana Karadžića, odkriva pokole Muslimanov in Hrvatov, ki so jih zagrešili njegovi rojaki. Ta srbski polkovnik je **Renati Flottau**, dopisnik nemškega tednika **Spiegel**, povedal vse, kar ve o pokolih in odstranjevanju trupel. To je prvič, da je neki srbski oficir natančno razložil, kje so množična grobišča. Zdjaj ta priča namerava s pomočjo zahodnih veleposlanstev zapustiti Bosno in svoje pričevanje potrditi pred mednarodnim sodiščem za vojne zločine v Haagu. Spiegel je objavil pričevanje polkovnika, vendar njegovega imena zaradi varnostnih razlogov niso objavili. Pričevanje povzemamo v celoti:

Z mirom je prišel strah. V političnem vodstvu bosanskih Srbov na Palah vlada panika. Ostreje kot kdajkoli prej nadzorujejo vsakogar. Brez osebne dovoljenja Radovana Karadžića ali njegovega vojaškega poveljnika, generala Ratka Mladića, noben poslanec ali funkcionar ne sme zapustiti Republike srbske. Toda številni politiki se pripravljajo na beg, za katerega so si že nakopili velike vsote denarja - dobičke tihotapskih ali črnoborzijskih poslov.

Vsi se bojijo preiskovalcev haaskega sodišča za vojne zločine, ki v Bosni iščejo množična grobišča. Pri je tem je treba omeniti, da preiskovalci ZN prizorišč največjih zločinov sploh se niso odkrili. Rudnik Ljubija je le eno od mest, kjer bi bilo treba iskati žrtve pokolov. Tam je zakopanih približno tristo trupel, v bližnjih rudnikih Omarska in Tomasića pa jih je skritih vsaj deset tisoč. Do negotovosti glede natančne lokacije večine trupel je prislo, ker ti trije rudniki ležijo v neposredni bližini.

Sedem kilometrov od občine Omarska je tako imenovani Novi rudnik Omarska. Kdor pride mimo zastraženega vhoda, se najprej pelje poldrugi kilometer po skoraj idilični pokrajini, nato naleti na opusene rudniške stavbe: uprava, skladišče orodja, garaže za tovornjake...

Tu je bilo leta 1992 ustanovljeno zloglasno taborišče Omarska - to je bilo idealno skrivališče, saj so le redki imeli dostop do območja.

Omarska je bilo prvo taborišče v bosanski vojni. Strazili so ga kriminalci, ki so jih na začetku vojne izpustili iz zaporov in jih oblekli v uniforme jugoslovanske armade - zamisel, s katero so se hvalili Karadžić, njegov namesnik Nikola Koljević in predsednik parlamenta Momčilo Krajišnik.

V taborišče smrti Omarska so odpeljali Muslimane iz Omarske, Bosanskega Novega, Sanskega Mosta, Prijedora in okoliških vasi. Samo Kozarac je imel na začetku vojne skoraj dvajset tisoč prebivalcev. Med srbskim zavzetjem mesta je bilo ubitih več kot tisoč ljudi. Ker je bil Kozarac povsem obkoljen, je le redkim uspelo pobegniti. Prezivele so prepeljali v dvajset kilometrov oddaljeno taborišče Omarska: takrat se je začel pokol v Bosni.

Pot po rudniku je široka približno deset metrov. Po starih kilometrih voznje po ravnem območju se na obeh straneh začnejo vzpenjati griči, kjer so nekoč pridobivali železovo rudo, ponekod visoki tudi sto metrov. Veliko jih je že prerastla trava.

Kje so skrita množična grobišča

Številni takšni griči so v resnici množična grobišča. Od konca maja leta 1992 so dva meseca in pol vsako noč na tovornjake naložili od 50 do 150 ujetnikov in jih odpeljali približno šest kilometrov stran, kjer so jih nemudoma ustrelili. Se isto noč so z bagri in tovornjaki trupla pokrili z gruščem iz rudnika. Večina trupel leži pod griči, ki so

jih na novo nasipali. Griči se raztezajo na območju dveh kvadratnih kilometrov. Preiskovalci ZN morajo le poiskati grice, ki so nastali po letu 1992. Iskati morajo zaceti neposredno ob poti skozi rudnik. Na območju rudnika Omarska je zakopanih približno osem tisoč trupel.

Ko so voditelji bosanskih Srbov na Palah pod pritiskom mednarodne javnosti poleti leta 1992 dovolili novinarjem, da obiščejo taborišče Omarska, je moral letalski oficir Boza Novak v noči pred njihovim prihodom s svojimi možmi odstraniti vse sledi nasilja. Dobro se spominjam, kako jezen je bil, ker strazarji niso sami opravili te naloge. V naglici vse ujetnike pripravili celo zimnice in postelje. Ujetnike, pri katerih so bili znaki nasilja vidni, so prepeljali v druga taborišča - ali pa so izginili za vedno.

Pozneje, ko je bilo taborišče Omarska napolnjeno, so tam ostali le za boj sposobni moški. Zenske, otroke in starce so odpeljali v sosednji rudnik Tomasića, ki leži sedem kilometrov stran. Pod tamkajšnjimi griči iz gruščja so tudi tam vsak dan zako-

pali po 150 Muslimanov. Ujetniki so bili prepuščeni samovoljni strazarjev. Nobenemu strazarju ni bilo treba odgovarjati zaradi zločinov. V Tomasiću so Srbi vsak dan posiljevali ženske in deklice. Menim, da na območju rudnika Tomasića tudi leži več tisoč trupel.

Trupla so padala v prepad

Poleti istega leta so srbski voditelji ukazali, da je treba poiskati se več mest, kjer izginjajo Muslimani. Tako je neka skrita soteska v bližini kraja Vitovlje v pogorju Vlašić postala novo prizorišče pokolov. Ta soteska je od Omarske oddaljena približno 120 kilometrov. Pot do tja vodi mimo Banjaluke v smeri Jajca. Po prekanju Vrbasa pred elektrarno Bocoac je treba zaviti na levo - proti mostu, ki vodi v Skenđer Vakuf. Naprej je treba pot nadaljevati v pogorje Vlašić, kjer je nekoč stala smučarska skakalnica.

Za vasjo Imljani se ozka pot nadaljuje do vasi Vitovlje, kjer se cesta konča. Sleđi gorsko območje. Deset kilometrov od vasi se dviga planota, ki jo je mogoče doseči le peš ali z vojaškimi

vozili. Na njenem robu se odpira soteska, globoka od 100 do 150 metrov.

Tja so med 10. julijem leta 1992 in začetkom avgusta prepeljali približno tri tisoč Muslimanov. Pripeljali so jih iz taborišča ali pa so jih zajeli kar v mestih. Postaviti so se morali na rob prepada, nato so jih preresetali z rafali iz brzostrelk, tako da so popadali v globino. Komandanta 22. knezeviške brigade, polkovnik T. in polkovnik P., sta bila odgovorna za te pokole. Oba oficirja sta se zdaj aktivna.

To območje zdaj prekriva sneg, toda spomladi se bo preiskovalcem iz Haaga bržkone pokazala grozljiva slika.

General Madić je k nam prišel sele konec leta 1992, ko se je jugoslovanska armada umaknila iz Bosne in je nastala armada bosanskih Srbov. Njegov prihod ni spremenil ničesar, ubijanje se je nadaljevalo. Se lani je osebno poveljeval zavzetje varovanega območja Srebrenice; natančno je vedel, kaj se je nato zgodilo s civilisti. Taborišče, ki je bilo poleg Omarske najbolj zloglasno, je bilo v Manjaci, trideset kilometrov stran od Banjaluke. Tam so zadrževali Hrvate in Muslimane iz Ključa, Jajca

in drugih krajev te regije.

Karadžić je netil strah pred taboriščem Manjaca. Njegova tajna služba je razširila vest, češ da se od tam nihče ne vrne živ. Z grozno »Manjaca« so ustrahovali prebivalstvo in zadusili vsakršen upor proti Karadžiću. Območje Manjace obsega petdeset kvadratnih kilometrov, pokrivajo ga nedostopni gozdovi. Pred vojno so tam živeli volkovi in medvedi. Celotni lovci so se ga izogibali. V teh gozdovih in jezerih leži vsaj 1500 mrtvih.

Karadžić je služil s tihotapljenjem

Ukazi za ustanovitev taborišča, umore in mučenja so nedvomno prišli od Karadžića. Večkrat sem slisal, kako je oficirjem ukazal, naj pobijejo čimveč Muslimanov. Besede, ki jih je črad uporabljal, so bile: Zdjaj morajo Muslimani placati za svoje zločine. Kjerkoli se ponudi priložnost, jih je treba ubiti - do popolnega uničenja.

Celo napredovanje častnikov je bilo odvisno od teloga. Leta 1994 sem na spominski slovesnosti v spomin na politika Jovana Raskovića stal ob poslancu Srđiću in dveh kolegih. Videl sem, ko je k njima pristopil Karadžićev tesni sodelavec Velibor Ostojić. V imenu Karadžića jima je obljubil skorajšno nagrado: onadva naj bi bila edina, ki sta ubila dovolj Muslimanov in zato nista razocarala voditelja bosanskih Srbov. Banjaluske mu zupan je Karadžić očital, da mu ni uspelo etnično očistiti Banjaluke.

Generali so bili enako nasilni kot njihovo politično vodstvo. Poleti leta 1993, po obisku nekdanjega koncentracijskega taborišča Jasenovac, se je deset generalov zabavalo v restavraciji v bližnjem kraju Markovica. Ob sedmih zvečer, ko so bili že pijani, se je razvnel prepir, kdo je ubil več Muslimanov. General M. je izzival enega svojih kolegov in ga imenoval za Karadžićevega ritoličnika. General M. se je nato se pohvalil, da je v vojni

ubil pet tisoč Muslimanov in da je zato pravi borec. Njegov tekmeč je odvrnil, da so jih njegovi možje ubili dvakrat toliko.

V zadnjem letu in pol so številni navadni vojaki dezertirali, ker so spregledali, da ni več v ospredju boj za domovino, marveč predvsem posli vojnih dobičkarjev in politične spletke. Karadžić je eden največjih vojnih dobičkarjev. Za svoje bogastvo se lahko zahvali hrvaskem predsedniku Tuđmanu, s katerim je imel več tajnih pogovorov. Ko so se vladne sile leta 1994 ce-dalje bolj uspešno borile proti bosanskim Hrvatom, sta Karadžić in Tuđman sprejela dogovor: voditelj bosanskih Srbov je Hrvatom pomagal z vojniki in orožjem - seveda za denar.

Poleg tega je Karadžić služil s tihotapljenjem bencina, cigaret in kave. S pomočjo jugoslovanskega rdečega križa je to blago - ter orožje in strelivo - brez težav prispelo na Pale. Ta človekoljubna organizacija je za vsak tovornjak zaračunavala po pet tisoč nemških mark - ne glede na to, kaj so prevzeli. Blago je bilo deklarirano kot »človekoljubna pomoč.« Pozneje so podkupovali tudi opazovalce ZN. Primer: junija leta 1995 so bila skadišča streliva bosanskih Srbov skoraj prazna. Karadžićevi možje so sli v Beograd, kjer jim je sef jugoslovanskega generalštaba Perišić osebno izročil 650 ton streliva, ki so ga naložili na konvoj petindvajsetih tovornjakov. Z dokumenti rdečega križa, s katerimi so blago označili kot sanitetni material, je konvoj prekal mejni prehod Raca. Opazovalec ZN, ki je bil tisto noc dežuren, je dobil na roko 50 tisoč nemških mark.

Pri Rusih je imel Karadžić kljub nekaj posiljkam orožja le malo uspeha. Zavrnilo so njegovo zahtevo po raketah, pa tudi prošnjo za moderna bojna letala. Karadžić je v zameno ponudil zito, nameraval pa je najeti tudi ruske placance. Menim, da so na koncu vsi izgubili občutek za realnost.

Med domnevnimi množičnimi grobišči je tudi opuščeni rudnik Ljubija v zahodni Bosni (Reuters)

ODMEVI NA PRELOMNO CHIRACOVO ODLOČITEV

Zadovoljstvo s priokusom pelina

Samo še Kitajska ne namerava popustiti

PARIZ (Reuter, dpa) - Ponedeljkova odločitev francoskega predsednika Jacquesa Chiraca o ustavitvi jedrskih poskusov je naletela na ugoden sprejem po svetu. Pozdravili so jo celo na Japonskem, Novi Zelandiji in v Avstraliji, državah, ki so najostreje nasprotovale francoskim jedrskim poskusom v Tihem oceanu.

Tako ostaja Kitajska edina jedrska sila, ki se namerava izvajati poskuse. Tiskovni predstavnik zunanjega ministrstva v Pekingu je sporočil, da namerava Kitajska izvajati jedrske poskuse, dokler ne bo ratificirala sporazuma o prepovedi poskusov (CTBT), ki ga 38 članic konference o ra-

zorožitvi že dve leti pripravljata v Zenevi. Sporazum naj bi bil pripravljen do septembra letos, ameriški predsednik Bill Clinton pa je sodelujoče na konferenci prejšnji teden pozval, naj izdelani osnutek pripravijo najkasneje do junija, da bo o njem lahko razpravljala tudi generalna skupščina

Združenih narodov.

Francoski predstavniki so že dan po uradni razglasitvi odločitve o koncu izvajanja jedrskih poskusov pozvali k popolni ustavitvi teh poskusov, tudi taksnih, ki imajo moč, nižjo od ene kilotone, cesar seizmometri ne morejo niti zaznati. Obrambni minister Charles Millon je na vprašanje, ce ni taksno ravnanje Francije hinavsko, odgovoril: »Ze vnaprej smo povedali, da je to zadnja serija jedrskih poskusov in da jih potem ne bomo več opravljali, medtem ko so nekateri drugi rekli: 'Prekinili smo poskuse, vendar jih bomo mogoče kasneje nadaljevali.'« Pri tem je imel v mislih ameriški predlog, po katerem bi Washington dobil pravico, da v izjemnih primerih izvaja jedrske poskuse, ki imajo moč, nižjo od ene kilotone.

Chiracovo odločitev so z največjim zadovoljstvom pozdravili v Bonnu. Nemški kancler Helmut Kohl je dejal, da je francoski predsednik držal besedo, in izrazil upanje, da bo Fran-

Kitajsko vodstvo, na čelu s predsednikom države Jiang Zeminom, namerava nadaljevati jedrske poskuse

cija čimprej podpisala sporazum CTBT. Avstralski premier Paul Keating je sicer zadovoljen, ker Pariz ne bo več opravljaj jedrskih poskusov v Tihem oceanu, vendar je ob tem dodal, da je popolnoma nesprejemljivo, da se je taksna demokracija, kakršna je francoska, sploh odločila za opravljanje jedrskih poskusov

po koncu hladne vojne. Podobnega mnenja je tudi Keatingov novozelandski kolega Jim Bolger. Se največ navdušenja je pokazal Gaston Flosse, predsednik krajske skupščine Francoske Polinezije, ki je predsedniku Chiracu priznal »izreden pogum, ker se je odločil za izvajanje jedrskih poskusov, čeprav so

mu vsi nasprotovali«. Flosse naj bi se v prihodnjih dneh sesel s Chiracom in se dogovoril o načrtih za »postjedrsko« Polinezijo. Francoska vojska bo namreč se letos zapustila oporišči na Mururoi in Fangataufi, v prihodnjih desetih letih pa bo Pariz zaradi izpada dohodkov svojemu čezmorskemu de-

partmaju nakazoval letno po milijardo in pol frankov (tristo milijonov dolarjev) pomoči. Borci za polinezijsko neodvisnost te načrte označujejo kot cinizem francoskih oblasti, saj jim je Pariz po njihovem mnenju pustil »kanti smeti, ki sta, zakopani v osrčju matere Zemlje, dediscina za prihodnje rodove«.

NOVICE

Severna Koreja dovolila nadzor nad jedrskimi zmogljivostmi

TOKIO (Reuter) - Severna Koreja je včeraj najavila, da bo - potem ko ji je konzorcij pod vodstvom Združenih držav Amerike obljubil, da jo bo oskrboval z reaktorji - Mednarodni agenciji za jedrsko energijo (IAEA) dovolila, da nadzoruje severnokorejske jedrske zmogljivosti. Prejšnji mesec so namreč Severna Koreja, Japonska in Združene države Amerike sklenile sporazum, ki določa, da mora Severna Koreja zapreti vse svoje grafitne jedrske reaktorje, Združene države Amerike in Japonska pa ji bodo v zameno pomagale pri gradnji sodobnejših reaktorjev na lahko vodo. Do leta 2003 naj bi tako zgradili dva tisočmegavatna reaktorja. Kljub temu pa bodo kali spora ostale, saj obstaja zelo veliko nasprotje med severnokorejskimi prijavljenimi in neprijavljenimi jedrskimi zmogljivostmi.

Palestinec zabodel žida v izraelskem vojaškem uradu

DZENIN (Reuter) - Včeraj je neki Palestinec napadel Izraelca v izraelskem vojaškem uradu blizu mesta Dzenin na Zahodnem bregu. Palestinske priče so povedale, da je pripadnik njihovega naroda večkrat z nožem zabodel žida. Ni se pojasnjeno, kako je napadalcu uspelo pretihotapiti nož v vojaško stavbo. Izraelski minister za notranje zadeve Mose Sahal je že napovedal, da se bo njegova vlada zaradi napada uradno pritožila pri palestinskih oblasteh. Voditelj židovskih naseljencev na Zahodnem bregu Arije Ofri pa je včeraj vnovič opozoril, da so Izraelci pred palestinskimi napadi premalo zavarovani. »Ce mi ne moremo potovati v Dzenin, potem tudi oni ne smejo potovati v nase predele. Palestinci morajo razumeti, da se igrajo z dvoreznim mečem,« je Ofri dejal novinarjem.

Spet atentat na Irskem

BELFAST (Reuter) - Včeraj so v katoliškem delu Belfasta ubili vodilnega člana krila levicarske republikanske gverilske skupine. Zrtve je pripadala majhni Irski republikanski socialistični stranki (IR-SP), ki je politično krilo Irske armade nacionalne osvoboditve (INLA), ubili pa so jo pred vladnim uradom za socialno pomoč. Imena žrtve niso sporočili, varnostna služba pa noče dati izjav o motivih in okoliščinah atentata. INLA nasprotuje mirovnemu programu Ire, kljub temu pa je ustavila protibritanske oborožene akcije.

Jelcin za »pakt o nenapadanju«

MOSKVA - Ruski predsednik Boris Jelcin je včeraj napovedal, da se bo v skladu z načrti za vzpostavitev »pakta o nenapadanju« med njim in njegovimi političnimi nasprotniki pred predsedniškimi volitvami sesel s komunističnim voditeljem parlamenta. Kremeljski voditelj je novinarjem sporočil, da si želi konstruktiven dialog z nižjim domom državnega parlamenta. Napovedal je tudi, da se bo se ta teden sesel z njegovim predsednikom Genadijem Seleznjovim, da bi skupaj določila pravila igre. »Ce se bodo naše poti razsle, bo ogrožena ruska državnost ter omajnan ugled ruske oblasti med našimi državljani in v svetovni javnosti,« je povedal Jelcin po tem, ko se je po telefonu pogovarjal s Seleznjovim. Sporočil je se, da se bo z voditeljem dume sesel v četrtek, Seleznjov pa je dejal, da se bosta s predsednikom srečala v petek. Ruski predsednik, ki bo usodo svoje predsedniške kandidature uradno pojasnil 15. februarja, je že v nedeljo dejal, da je na junijskih volitvah pripravljen kandidatom ponuditi pakt o nenapadanju in razpravo o načrtu, ki bi pospešil demokratizacijo Rusije.

BOJ ZA NEODVISNOST TAJVANA DOBIVA NOVE RAZSEŽNOSTI

Jedrsko orožje ni rešitev

Kitajski premier je včeraj vnovič napovedal vojaško rešitev vprašanja združitve

Kitajski premier Li Peng je včeraj spet zagrozil, da bo morebitno nadaljnje prizadevanje Tajvana za samostojnost privedlo do vojskega napada. »Na svetu je samo ena Kitajska in Tajvan je njen neločljiv del,« je dejal Li Peng na slovesnosti ob prvi obletnici predloga za vnovično združitve, ki ga je dal kitajski predsednik Jiang Zemin. Kitajsko je zelo razjezilo, ko je tajvanski premier lani obiskal Združene države Amerike, saj je menila, da ta obisk pomeni odkrito napoved, da si Tajvan želi utrditi svoj mednarodni položaj. »Nenehno smo si prizadevali za mirno združitve domovine, vendar po zadnjih ugotovitvah ne moremo zagotoviti, da se bomo odrekli uporabi sile,« je dejal kitajski premier in dodal, da vojska sila ne bo usmerjena proti tajvanskemu ljudstvu, ampak proti zunanji silam, ki želijo s podporo Tajvanu povzročiti razpad Kitajske. Profesor mednarodnih odnosov Andrew Mack v časopisu *International Herald Tribune* razmislija, ali bodo omenjene kitajske grožnje spodbudile Tajvan, da bo spet začel razmišljati o izdelavi jedrske bombe, in kakšne posledice bi to lahko imelo.

Ko so se pojavile trditve, da Kitajska namerava po tajvanskih predsedniških volitvah napasti Tajvan, so začeli tvorcji obrambne politike v Tajpehu razmišljati, kako Kitajce odvrgniti od taksnih misli. Ali bodo morda vnovič obudili zamisel o jedrskem orožju? Izkušnje iz tajvanske zgodovine kažejo, da je taksna odločitev zelo verjetna.

Malo strokovnjaki dvomi, da imajo tajvanski znanstveniki in inženirji tehnične zmogljivosti za izdelavo jedrskega orožja. Tajvan si namreč že več kot dve desetletji prizadeva ustvariti zmogljivosti za proizvodnjo plutonija, toda ameriški posredni in neposredni pritiski so jim do zdaj to vedno preprečili. Amerikanom je to uspe-

valo, ker je Tajvan odvisen od ameriške jedrske tehnologije, na Američanov pa sloni tudi varnost tega otoka.

V 70. in 80. letih je Tajvan vztrajno zanikal, da je skušal priti do tehnologije za izdelavo jedrskega orožja. Toda leta 1988 je skrivnostno izginil namestnik direktorja laboratorija za jedrsko energijo pri vojaškem inštitutu Cungsan. Kmalu po tem se je pojavil v Združenih državah Amerike, kjer je razkril, da si njegova država se naprej prizadeva izdelati jedrsko bombo. Američani so pozneje povedali, da je Tajvan skrival zgradil tovarno za separacijo plutonija, ki jo je moral zaradi ameriških pritiskov zapreti.

Vprašanja o tajvanskih namenih z jedrskim orožjem so se vnovič pojavila julija lani, ko je tajvanski predsednik prvič priznal, da si je država v preteklosti prizadevala izdelati jedrsko orožje. Zagotovil je, da Tajvan tega ne bo nikoli več poskusil. Toda Peking je s tem dobil jasen namig, da na otoku obstaja tudi jedrska opcija. Tajvan bo le stezka izdelal jedrsko orožje, saj nima zmogljivosti za obogatitev plutonija iz odpadnega jedrskega goriva. Redni inpekcijski pregledi jedrskih zmogljivosti, ki jih izvaja Mednarodna agencija za jedrsko energijo (IAEA), so pokazali, da skrivni jedrski programi, o katerih je bila IAEA obveščena, niso izvedljivi. Tajvan bi lahko skrival prisel do jedrskega orožja le, ce bi snovi, potrebne za njegovo izdelavo, kupil v tujini - ali ce bi ga izdeloval v jedrskih objektih, ki jih ne bi prijavi IAEA. Zadržna možnost, kjer bi morali veliko število ljudi prisiliti, da bi delovali in nasprotju z mednarodnim pravom, je danes, ko je Tajvan razmeroma odprta in demokratična dežela, obcutno manj verjetna kot pred dvajsetimi leti, ko je bil Tajvan bolj avtoritarna in nadzorovana država.

IAEA je že razvila tehnologijo, s katero lahko z večje razdalje odkrije skrivne jedrske operacije. V prihodnje države ne bodo

mogle več brezskrbno uporabljati skritih podzemeljskih jedrskih objektov - kot je to na primer počel Irak - saj bo možnost, da jih odkrijejo, veliko večja, kot zdaj. Skrivno kupovanje jedrskih snovi v tujini - brzkon v eni od naslednic Sovjetske zveze - je bolj verjetno, saj je možnost, da bi jih odkrili, obcutno manjša. Poleg tega se tehnične ovire za izdelavo jedrskega orožja hitro zmanjšujejo, ker se zmanjšuje tudi tajvanska odvisnost od ameriške jedrske tehnologije. Tajpeh si je namreč v zadnjem času priskrbel več virov oskrbe z jedrskim gorivom, zaradi cesar bodo ameriški pritiski, ki so bili odločilni v preteklosti, obcutno manj vplivni.

Tajvanski strateški interes za izdelavo jedrskega orožja se ne razlikuje od severnokorejskega. Tajvan meni, da ga ogroža tako konvencionalno kot jedrsko orožje veliko močnejšega sovražnika. Enako kot Severna Koreja je tudi Tajvan začutil, da se ne more več zanesti na velikega zaveznika. Tajvanski načrtovanci obrambne politike se zavedajo, da dolgoročno ne morejo doseči vojske premoči nad Kitajsko, ne morejo pa tudi pričakovati ameriške pomoči v primeru napada na njihov otok. Zato bi bilo presenetljivo, ce se ne bi odločili za jedrsko orožje je namreč se naprej najpomembnejše sredstvo za doseganje ravnovesja

vojske moči, kar želijo doseči zlasti manjše države, ki menijo, da jih ogrožajo večje sosedje. Jedrsko orožje bi bilo brzkon veliko uspešnejše sredstvo za odvratanje kitajskega napada kot velike konvencionalne sile.

Toda obstajajo tudi razlogi, ki ne govorijo v prid jedrskega orožja. Ce so namreč kitajske grožnje resne, bo tajvanska jedrska bomba sprožila prav vojno, ki bi jo rada preprečila. Kitajska je že dejala, da je eden od razlogov, zaradi katerega je pripravljena napasti Tajvan, prav razvoj jedrskega orožja. Vpravljava je tudi učinkovitost majhnih količin jedrskega orožja proti tako veliki državi, kot je Kitajska. Kitajska lahko z enim samim jedrskim protinapadom uniči tajvanski otok. Zaradi tega bi Kitajska brzkon ignorirala majhne jedrske zmogljivosti Tajvana.

Kitajsko-tajvanskega spora ne bo rešila ne tajvanska jedrska bomba ne kitajska vojska grožnja. Mednarodna skupnost bi morala Tajvanu pokazati, da je izzivanje Pekinga nesmiselno, Pekingu pa bi morala dopovedati, da je vojska diplomacija nesprejemljiva. Mednarodna skupnost v tem primeru ni nemočna. Kitajska je namreč zelo odvisna od tujih vlaganj in mednarodnega trgovanja, zato bi jo morebitni gospodarski ukrepi prav gotovo odvrnili od napada.

Z OČMI KARIKATURISTA

Med štirimi ministri Združene liste socialnih demokratov, ki so predsedniku vlade izročili odstopne izjave, je tudi minister za kulturo Sergij Pelhan. S to načelno gesto so ministri izrazili lojalnost svoji stranki, vendar je slo pri ministru Sergiju Pelhanu za lojalnost posebne vrste. Z desnice je namreč prišla pobuda, da bi Pelhan v imenu nadstrankarskih interesov ostal za kulturnim krmilom do konca svojega mandata. Najbolj leva stranka je o tem razpravljala in se opredelila za dosleden manifestativen izstop. Očitno je ta doslednost plod parcialne logike levicarjev, da je njihov izstop iz vlade učinkovit le, če bodo izstopili vsi ministri brez izjeme. Z ministrovo lojalnostjo stranki se zastavlja vprašanje njegove lojalnosti slovenski kulturi, ki naj ne bi bila podvržena strankarskim interesom. Ravno vodenje politike predvsem v interesu slovenske kulture in dajanje prednosti temu splošnemu interesu pred posameznimi radikalnimi levimi iniciativami sta bila namreč odliki Pelhanovega ministrovanja. Zal tega kapitala njegova stranka ni znala ustrezno vnovčiti.

Ne glede na to, da se tako levica

Nova klofuta ministru Pelhanu

ANDREJA PALJEVEC

kot desnica zavedata pomena dokončne izpeljave projekta, katerega krona naj bi bil sprejem nacionalnega programa, so parcialni interesi Pelhanovih strankarskih kolegov prisilili novo zausnico slovenski kulturi.

Med rezultati Pelhanovega ministrovanja je treba vsekakor omeniti sprejetje zakona o zagotavljanju javnega interesa na področju kulture, ki določa novo kulturno politiko, in zakona o avtorskih pravicah, ki zagotavlja bistveno drugačno vrednotenje dela. Ministrstvo je sprejelo tudi akte za preprečevanje piratstva in zakon o ljubiteljski dejavnosti, ki je odprl možnost razvoja in večje iniciativnosti

ljubiteljske kulture. Uredili so status kulturnih delavcev in sprejeli uredbo o pokojninah. Ustanovljen je tudi nacionalni kulturni svet kot institucija civilne družbe, ki obravnava vprašanja s področja kulture kot nadpolitična. V pripravi je zakon o varstvu kulturne dediščine, vendar pa bo zaradi ministrovega odstopa njegovo sprejetje preloženo, kar bo vplivalo na katastrofalno stanje slovenskih kulturnih spomenikov. Enake usode bo deležen tudi nacionalni kulturni program, ki bi sele omogočil dosledno uveljavitev zakonodaje.

Nastopila je torej nevarnost mrtvega teka, ki ga bo tudi dostojen prostovoljec(ka) težko prekinil(a) saj bo moral(a) pravočasno potegniti za vzvode, ki jih je Pelhan napeljal v času svojega mandata. Pravočasno pomeni se pred iztekom prihodnjih desetih mesecev do nastopa realnega mandata Pelhanovega naslednika.

Cetudi bo predsednik vlade odkril tega cloveka in ga prepričal, da bo hitro skočil za krmilo slovenske kulture in nato se hitreje izskočil, mu gotovo ne bo mogel dati dovolj časa za podrobno seznanitev s številnimi vprašanji s tega področja.

DRŽAVNI ZBOR / V NADALJEVANJU 37. SEJE O RAZREŠITVI MINISTRA ZA GOSPODARSTVO

Maks Tajnikar je povedal svojo plat resnice, oddal odstopno izjavo in odšel

Premier je dejal, da je minister preveč prizadet, da bi uspešno nadaljeval svoje delo

LJUBLJANA - Na včerajšnjem dopoldanskem delu nadaljevanja 37. seje državnega zbora so poslanci razpravljali o predlogu premiera Janeza Drnovskega za zamenjavo ministra za gospodarske dejavnosti Maksa Tajnikarja. Do razprave je prišlo samo zato, da je Tajnikar lahko povedal svojo plat resnice, kar so želeli slišati tudi v nekaterih poslanskih skupinah, kot je bilo mogoče razbrati iz predhodne razprave. Tajnikar je namreč ob koncu svojega govora predal odstopno izjavo z mesta ministra za gospodarske dejavnosti premieru Drnovsku.

Drnovsek je v govoru o razlogih za Tajnikarjevo razrešitev omenil lanske slabše izide od načrtovanih pri sanaciji Tama, Tajnikarjevo naivnost pri podpisu spornega dokumenta, s katerim naj bi nekdanji minister dal poročilo za provizije, želel pa je tudi skrajšati proceduro, kakršna je sicer uveljavljena pri interpelaciji. Premier je menil, da je Tajnikar zaradi različnih pritiskov, ki so se nanj zgrnili v zadnjem času, preveč prizadet, da bi lahko se naprej uspešno opravljal ministrsko delo, ki ga je sicer opravljal korektno.

Maks Tajnikar je v odgo-

voru zanikal vse očitke na račun svojega dela. Prepričan je, da ni ravnal strankarsko, za neuspehe na področju sanacije gospodarstva pa ni pripravljen prevzeti vse krivde. Po njegovem mnenju bi morali krivdo za stanje prevzeti posamezna ministrstva in vlada v celoti, zamisliti pa bi se moral tudi državni zbor. Razlogi za takšno mnenje naj bi bili pomanjkanje zakonskih okvirov za uspešno sanacijo gospodarstva (zakon o restrukturiranju dolgov in zakon o državnih porostvih sta nedodelana), prevelika razhajanja v vladi o tem, ali naj bo sanacija centralizirana -

temu je Tajnikar nasprotoval, ker omogoča prevelik vpliv politike na gospodarstvo - ali decentralizirana, in nenehno zmanjševanje proračunskih sredstev namenjenih za naložbe v gospodarstvo. Zaradi vsega tega je Tajnikar zavrnil vse očitke iz interpelacije, po razglasitvi svojega odstopa pa je dejal, da ne odhaja

zaradi napak ali nesposobnosti, temveč zato, ker meni, da v sedanjih razmerah ne bil bil več primeren partner v vladi. Državni zbor je na koncu razprave sprejel sklep, s katerim je ugotovil, da je minister za gospodarske odnose odstopil in da mu je s tem prenehal mandat, svoje delo pa bo opravljal do imeno-

vanja novega ministra. Poslanci so v popoldanskem delu seje sprejeli zakon o ratifikaciji sporazuma med slovensko in kanadsko vlado o sodelovanju na področju mirljubne uporabe jedrske energije ter zakon o ratifikaciji pogodbe med vladama Slovenije in Hrvaške o morskem ribolovu.

Bernard Pesjak

Tajnikar ne odhaja nesrečen, temveč razbremenjen (Foto: Boban Plavevski)

ZLSD / MINISTRI OCENILI SVOJE DELO

Odstopili iz solidarnosti z Maksom Tajnikarjem in zaradi vse bolj liberalistične vladne politike

LJUBLJANA - Ministri Združene liste socialnih demokratov - Rina Klinar, Sergij Pelhan in Rado Bohinc - so vladnemu predsedniku včeraj podali svoje pisne odstopne, na novinarski konferenci pa so javnosti predstavili razloge za odstop in prerez svojega dela.

Vsi trije so poudarili, da ne odstopajo zato, ker bi bili nezadovoljni z odnosom s predsednikom vlade ali z rezultati lastnega dela, temveč zato, ker se je tako odločila stranka, v kateri so imeli ves čas podporo. Stranka pa se je za izstop odločila zato, ker so opazili, da je vladna politika vedno bolj naklonjena pomoči manj uspešnim gospodarskim subjektom, in ker ne pristajajo na liberalistično politiko, ki zanemara socialne vidike življenja, je pojasnil glavni tajnik ZLSD Dušan Kumer.

Rado Bohinc, minister za znanost in tehnologijo v odstopu, je dejal, da je ponosen na delo, ki ga je opravil znotraj vlade, kot vidnejše dosežke pa

je omenil popolno nadomestitev standardov JUS z novimi, veliko število pridobljenih certifikatov ISO 9000, povečanje citiranosti slovenskih znanstvenikov v tujini in bistveno večjo vključitev znanstvenikov v gospodarske organizacije. Kritično je omenil nekatere poteze parlamenta, ki naj bi včasih zgolj zaradi osebno prestitnih razlogov deloval v nasprotju z javnim interesom.

Ministrica za delo, družino in socialne zadeve Rina Klinar je dejala, da se je držala tistega, kar je ob imenovanju za ministrico obljubila pred državnim zborom, in da so v ministrstvu zabeležili vrsto pozitivnih premikov, predvsem pri zagotavljanju zapo-

Antisa Korljan

PODČRTANO

Drnovškovi krizi in težave

V svoji rubriki Pogled skozi ključavnico Vlado Miheljak piše: »Ce se bodo v vodstvu SLS odločili, da kljub mamljivi ponudbi ne bodo 'neumni kmetje', potem Drnovsek nima nobene možnosti, da pripelje vlado v enem kosu do volitev. Ce pa bi se vodstvo SLS odločilo, da bo za izdaten 'honorar' zadržalo epizodno vlogo 'neumnih kmetov' in vstopilo v koalicijo, bi se težave sele zacele. V takšni konstelaciji Drnovsek seveda ne bi več mogel računati na pasivno Jelincičevo podporo, LDS pa bi predstavljala 'levo manjšino' v koaliciji, kjer bi krščanski demokrati predstavljali sredino. To bi potegnilo za sabo nekaj neznoznih posledic. V predvolilnem času bi desna koali-

cijska večina zganjala takšen populizem, da bi se Drnovsku stozilo po sramežljivo 'demagoškem koketiranju z upokojenci' združene liste. Poleg tega pa bi takšna koalicija načela volilno telo LDS. Predstavljajte si, kaj za zakrknjene liberalce pomenijo koalicija z ljudsko stranko, ki je stala za pobudo revizije zakona o državljanstvu, pa do skrajnega roba dobrega okusa pripeljani Podobnikov populizem, in tako naprej?« (Dnevnik)

Novi ultrazvok že deluje

GORNJA RADGONA - Potem, ko so pred slabim letom le kupili nov rentgenski aparat (zaradi cezmerne sevanja so inšpektorji prepovedali uporabo starega), so v radgonskem zdravstvenem domu konec lanskega decembra nabavili se nov aparat za ultrazvok. Zal pa morajo v zdravstvenem domu sedaj odplačevati kredite za oba aparata, in sicer se štiri leta za RTG, za ultrazvok pa leto dni. Nakup ultrazvoka, ki je stal nekaj več kot štiri milijone tolarjev, kot pravi direktorica zdravstvenega doma dr. Marija Kuzma, niso obesali na velik zvon, saj je treba čim bolj usposobiti cloveka, ki bo delal z novim aparatom. Bali so se, da pacienti, se zlasti ženske, ne bi želeli hoditi na preglede in da jih zdravnica, ki dela na aparatu, ne bi mogla takoj sprejeti. Kljub temu pa je novica o nakupu omenjenega aparata zelo spodbudna za prebivalce občin Gornja Radgona, Radenci in Sv. Jurij, saj posledje ne bo treba na pregled v Mursko Soboto ali kam drugam, in nanj se precej časa čakati. (O. B.)

Slovenska nenavzočnost

Evropska unija oziroma njen ministrski svet morda se lep čas ne bosta pripeljala Slovenije do podpisa sporazuma o pridruženem članstvu. Poglaviti razlog bi bil lahko italijansko nasprotovanje. /.../ To ni novo. Ce se naša država ne bo mogla dogovoriti s sosedo, utegnejo biti usodni naslednji meseci. Nenavadno mnogo nejasnosti je že v tem, kaj sploh je tako imenovana spanska pobuda za lazjo premostitev težav med nami in Evropsko unijo, v bistvu pa med Slovenijo in Italijo. Najbolj moti, ker si državi različno razlagata vsebino pobude, Spanci pa so o problemu povedali svoje in ga niti med zadnjo sejo ministrskega sveta niso obnavljali. Toda ali bo dovolj, da imamo le dva 'javna' zavezništva - Nemci in Avstrijo? V Evropski uniji cedalje bolj razmišljajo, kako bodo uredili odnose z Zvezno republiko Jugoslavijo, medtem ko jih za nas očitno ne skrbi toliko. (Delo)

Fakultete morajo še določiti pogoje za vpis

LJUBLJANA - Clani senata in dekanı so na včerajšnji seji senata ljubljanske univerze obravnavali tudi poslovnik o delu senata ter sprejeli poročilo rektorja in spremembe pri nekaterih študijskih programih v razpisu za študijsko leto 1996/1997.

Spremembe so se nanašale na drugi del razpisa, v katerem vsaka fakulteta natančno določi pogoje za vpis, število razpisanih mest, način omejitve vpisa in podobno. Ker je v zadnjih letih prišlo do sprememb v srednjesolskih programih in fakultete omogočajo vpis tudi tistim, ki so opravili zaključni izpit pred prvim junijem lani, se je največ sprememb nanašalo na odstotke, ki jih prinaša matura oziroma zaključni izpit. Razlika med maturanti in starejšimi generacijami je, da bodo drugi, če bo potrebna omejitev vpisa, morali opravljati preizkus znanja iz določenih predmetov, medtem ko se bodo prvim stele ocene teh predmetov na maturi.

Kot je povedala prorektorica Katja Breskvar, svet za visoko solstvo ni potrdil razširitev programov, zato so na fakulteti za strojništvo tudi letos razpisali štiriletni program in na visoki soli za zdravstvo le triletni program fizioterapije. Dekan fakultete za družbene vede Ivan Svetlik pa je razložil, da je ze lanska širitev visjesolskih programov na visokosolske pomenila tudi denarne stroške.

Rektorjev predlog, da bi naziv zaslužni profesor pomenil tudi upokojitev s trenutno plačo, kot se dogaja v Zahodni Evropi, zaradi nasprotovanja nekaterih dekanov ni bil sprejet, pač pa so dali pobudo za razmislek o tem vprašanju habilitacijski komisiji.

Maja Grgic

VREMENSKA SLIKA

Nad večjim delom Evrope je obsežno območje visokega zračnega pritiska. S severovzhodnimi vetrovi priteka k nam hladen in suh zrak.

Podatke pripravlja in posreduje Hidrometeorološki zavod.

DOLŽINA DNEVA

Sonce bo vzšlo ob 7.27 in zšlo ob 17.05. Dan bo dolg 9 ur in 38 minut. Luna bo vzšla ob 13.42 in zšla ob 4.07.

ONESNAŽENOST ZRAKA

	30.1	24-urna	29.1	maks. uma
Ljubljana	72	74	103	103
Trbovlje	85	101	211	211
Zagorje	59	-	-	-
Topolsica	100	-	-	-
Celje	100	106	127	127

Mejna imisijska vrednost: 350 mikrogramov/m³
Kritična imisijska vrednost: 700 mikrogramov/m³

BIOPROGNOZA

Vpliv vremena na razpoloženje ljudi bo ugoden in spodbuden, predvsem na Primorskem bo veter okreplil občutek mraza.

SNEŽNE RAZMERE

	cm
Mariborsko Pohorje	90
Rogla	90
Kope	50
Vogel	110
Krvavec	45
Kranjska Gora	10-30
Kanin	280
Cerkno	75

Povsod, razen na Veliki planini in Lokvah, naprave obratujejo. Nočna smuka: Mariborsko Pohorje do 21. ure; smučisce Rimski vrelci in Straza na Bledu do 20. ure; Liboje pri Zalcu do 18.30. Sankalica: Kranjska Gora, Krvavec, Liboje pri Zalcu in Kalic. Tekaske proge: Mariborsko in Ribniško Pohorje, Soriska planina, Rogla, Cerkno, Logarska dolina, Ulovka, Kalic, Kope, Bovec, Lokve, Kranjska Gora-Tamar in delno Vogel. Smučarski avto-bus: Mariborsko Pohorje, Kranjska Gora, pod Vogel, Rogla, Cerkno, Koba in Kanin.

TEMPERATURE IN VISINE SNEGA V GORAH

Visina	Temperatura	Visina snega
500 m	-2	60 cm
1000 m	-4	110 cm
1500 m	-8	-
2000 m	-11	-
2500 m	-10	180-270 cm
2864 m	-10	-

Tveganje pred snežnimi plazovi se je povečalo zlasti v Julijskih Alpah, kjer je 3. stopnje, drugod v gorah pa 2. po petstopenjski lestvici. Predvsem nevarna so strma pobočja z nanesenim snegom. Se vedno je velika možnost zdrsov, posebno tam, kjer je zapadlo manj snega ali pa je novi sneg spihan.

DANES

Slovenija: Na Primorskem bo pihala zmerna burja. Drugod bo delno jasno z občasno povečano oblačnostjo. Pihal bo severovzhodni. Najvišje dnevne temperature bodo od -3 do 1, na Primorskem okoli 6 stopinj C. Sosednje pokrajine: V severni Italiji in ob severnem Jadranu bo jasno, drugod zmerno oblačno.

JUTRI

V Sloveniji: V četrtek bo pretežno jasno, po pizinah se bo zjutraj in dopoldne zadrževala megla ali nizka oblačnost. Jutro bo mrzlo. Burja na Primorskem bo čez dan ponehala. Obeti: V petek se bo v zahodnih krajih oblačnost povečala.

SVET / SLIKA PRI SLIKI...ZGODBA PRI ZGODBI...PA ŠE RES JE

Gattinoni uvedel defileje visoke mode v Rimu

Največ zanimanja je vzbudila ta Gattinonijeva poročna obleka (Telefoto AP)

Ameriška tajna agencija izgubila svoj denar

NEW YORK - Tajna ameriška vladna agencija, ki nametša vohunske satelite, je zaradi lastne skrivnostnosti izgubila sled za lastnima dvema milijardama dolarjev, so zapisali v New York Timesu. Dodali so, da so uslužbenci agencije dejali, da je bila denarja več kot si je lahko kdorkoli predstavljal, kritiki agencije pa so izjavili, da je denar odšel v »sklade za podkupnine.« Raziskovalci, ki jim je sicer kasneje uspelo izslediti izgubljeni denar, so povedali, da glavni predstavniki agencije niso imeli pojma o tem, koliko denarja jim je ostajalo. Agencija je bila ustanovljena leta 1960, leta 1992 pa so jo uradno ukinili. Z najdenim denarjem nameravajo uresničiti nekatere programe ameriškega obrambnega ministrstva, med katerimi je tudi mirovna operacija v Bosni.

Menihi dobili sodbo proti proizvajalcu piva

PEKING - Menihi v budističnem templju na vzhodu Kitajske so lokalno pivovarno prisilili, da je prenehala izdelovati znamko piva, imenovano Da Fo, kar pomeni Buda, saj je ime piva zalilo ugled in dostojanstvo menihov. Menihi iz templja v provinci Zejiang so pivovarno Xinchang zaradi imena njenega piva celo tožili, toda spor je bil poravnán zunaj sodišča, je poročal časnik China Daily. Pivovarna bo tako menihom placala pet tisoč juanov (nekaj čez milijon lir) in se jim opravičila.

Najtežji mehški dojenček

MEXICO CITY - Mehški zdravniki so povedali, da se je v njihovi deželi rodil najtežji dojenček doslej. Hčerka 28-letne mehiske gospodinje, ki je rodila s pomočjo carskega reza, je namreč tehtala kar 7,2 kilograma. Zdravniki so povedali, da se mati in hčerka počutita dobro in da sta že doma. Dejali pa so tudi, da je tako nenevadno tezo dojenčka najverjetneje povzročila materina sladkorna bolezen.

Boj za posmrtno ostanke junaka divjega zahoda

EL PASO - Vec kot po stotih letih smrti junaka divjega zahoda Johna Wesleya Hardina so njegovi potomci in obcudovalci pripravljani iti na sodišče, saj se ne morejo zediniti o tem, kje naj bi bil Hardin pokopan. Njegovi potomci hočejo njegove posmrtno ostanke, ki so zaenkrat pokopani na pokopališču v El Pasu, prenesti v Texas, kjer je pokopana njegova prva žena Jane. »To, kje naj bi bil nekdo pokopan, je popolnoma v domeni družine,« je povedal odvetnik, ki zastopa Hardinove sorodnike. Na drugi strani pa njegovi obojevalci zahtevajo, da Hardin ostane v El Pasu, kjer je bil ustreljen.

Ticino obsojen na poravnavo bajne odškodnine

ZENEVA - Neko ameriško sodišče je obsodilo švicarski kanton Ticino (Tessin) na plačilo astronomske vsote 125 milijard dolarjev (približno 200 tisoč milijard lir) kot odškodnino zaradi stecaja denarnega zavoda Interchange Bank iz Chiassa. Kot je zapisal dnevnik La Regione Ticino, je ameriško sodstvo zahtevalo zamrznitev vsega nezasebnega švicarskega imetja v ZDA.

Kantonalne oblasti so ob potrditvi te casopisne vesti obenem že napovedale priziv proti tej razsodbi, ki jo je sprejelo newyorskó državno sodišče v oktobru leta 1994. Ameriški sodniki so namreč podprli tožbo pravnih predstavnikov neke ameriške družbe, ki naj bi bila prizadeta zaradi stecaja Interchange Bank iz Chiassa leta 1967.

»To je groteskna in neverjetna zgodba,« je včeraj izjavil predsednik kantonalne vlade v Ticinu Alex Pedrazzini. Neverjetno vsoto 125 milijard dolarjev so dolocili na podlagi vsote 600 milijonov dolarjev, ki jo je ameriška družba Grandville Gold Trust investirala v omenjeni švicarski denarni zavod leta 1966. Dediči upravitelja Grandville Gold Trusta, nekega financ-

nega spekulanta, ki je umrl v nekem ameriškem zaporu, sedaj zahtevajo vračanje naložbe in enoodstotne tedenske obvesti, ki so se kapitalizirale v tridesetih letih.

Newyorskó državno sodišče je torej dalo prav dedicem in obsodilo urad za stecajni postopek v Mendrisiu, posredno z njim pa kantonalne oblasti v Ticinu, na izplačilo odškodnine prizadetim. Seveda pa je malo verjetno, da bi kanton Ticino s pomočjo švicarske narodne banke poravnal ta znesek, ki bi konfederacijo pripeljal na rob bankrota. Med drugim ameriške razsodbe nimajo nobene pravne veljave v Švici. Kanton Ticino je bil seznanjen z razsodbo 9. januarja 1995. Švicarski narodni banki je za sedaj uspešno preprečilo zamrznitev švicarske lastnine v ZDA. Kantonalne oblasti v Bellinzoni so prepričane, da jim bo uspelo prebroditi zaplet. Vseeno pa je celotna zgodba za prizadela kantonalnó blagajno, saj so porabili kar milijon švicarskih frankov (eno milijardo in 300 milijonov lir) za pravne stroške na newyorskem procesu, brzkone pa bodo rabili se dodatne zneske za priziv.